

s. 4-7

**Kursdeltagare
lär sig klyva,
sträcka och stuka i
Forsbysmedja.**

*Forsby-pajassa tutustutaan
taannon perustekniikkoihin.*

PEDERSÖRE info

2
2020

s. 12

**Pedersöre har en ny
miljövårdssekreterare.**

Pedersörellä on uusi
ympäristönsuojelusihteri.

s. 10

**Gymmet i Sportis
saneras – stängt
två månader.**

*Sportiksen kuntosali suljetaan
saneerauksen vuoksi.*

s. 14

**KARTOITUS. Pedersöressä
on rakennuskannan
inventointi käynnissä.**

*KARTLÄGGNING PÅGÅR. Pedersöre
inventerar byggnadsbeståndet.*

Vi håller ut lite till

LEDARE
Stefan Svenfors,
kommundirektör

VI HAR I PEDERSÖRE, liksom i övriga delar av landet och världen, upplevt en mycket annorlunda och otrevlig period under nästan hela 2020, när coronaviruset jagat runt och ställt till med problem och bekymmer och också stora tragedier.

Trots att vi i vår del av världen, Österbotten och Pedersöre, gått kanske mer oskadda ur virusangreppet än på många andra håll, så har vi också fått känna av vår beskärda del av de åtgärder, restriktioner, förbud, karantäner och nedstängningar som följt i coronavirusets spår. Under våren fick vi uppleva nedstängningar och omlagda rutiner och nu under hösten har också själva smittan gjort sig påmind i vår kommun, med isoleringar och karantänsbestämmelser som påverkat flera hundra invånare. I skrivande stund verkar smittspridningen vara på tillbakagång, men virusets lömska karaktär gör att det inte ännu är dags att slappna av och helt återgå till normala förhållanden. Vi kommer ännu under en lång tid att behöva vara uppmärksamma och aktsamma på hur vi rör oss, hur vi samlas och försöka undvika att bli utsatta för smitta eller föra smittan vidare.

Det är alltså väldigt viktigt att vi alla, var och en, följer de rekommendationer som finns för att så fort som möjligt kunna återgå till ett normalt liv utan ständig närvaro av coronan.

Jag vill också här passa på att tacka alla Pedersörebor för visad förståelse och för visad respekt för rekommendationer, karantäns- och stängningsbeslut som vidtagits genom statsmaktens beslut och också för lokala åtgärder för att hindra smittspridningen.

Vi har alla tvingats ändra på våra vanor och rutiner och fått ta in många nya element i vardagen till följd av bestämmelserna.

Det viktiga nu är att hålla ut en tid till och det ska vi klara av. Genom att var och en anstränger sig lite extra för att för egen del se till att förhindra smittspridning så kan vi tillsammans se till att coronan inte har en chans.

Trots exceptionella tider så ska ju den kommunala verksamheten och serviceproduktionen fungera så normalt som möjligt vid sidan av åtgärderna för att mota coronan. Jag vill också tacka kommunens personal för ansvarstagande och kreativitet under utmanande förhållanden. Vi har kunnat vara flexibla och hitta på nya lösningar för att få verksamheten att fungera. Jag tycker att vi lyckats bra med det. Samtidigt vill jag be om överseende från kommuninvånare och samarbetspartners

— Jag vill också här passa på att tacka alla Pedersörebor för visad förståelse och för visad respekt för rekommendationer, karantäns- och stängningsbeslut som vidtagits genom statsmaktens beslut och också för lokala åtgärder för att hindra smittspridningen.

STEFAN SVENFORS

ifall det uppstått fördröjningar och andra problem till följd av läget. Vi ser fram emot att återgå till normalläge i all vår verksamhet.

I skrivande stund pågår budgetarbetet inför nästa år. Ett nog så utmanande arbete i och med att prognoserna är osäkra överlag. Ändå ser vi med tillförsikt fram emot 2021 ur ett kommunalt fögderiperspektiv och vi har för avsikt att leverera god service till kommuninvånarna också under 2021 och framöver.

Jag vill trots allt önska en god fortsättning på det som vi har kvar av år 2020 och jag vill gärna hoppas på ett ljusare och öppnare 2021 för oss alla. Jag tror att vi kan se fram emot bättre tider i flera avseenden nästa år.

Ta hand om varandra och andra! Vi klarar ännu en tid av distans, ansiktsmasker och handsprit! ■

S. 25

Jaksamme vielä hetken

PÄÄKIRJOITUS

Stefan Svenfors,
kunnanjohtaja

OLEMME ELÄNEET PEDERSÖRESSÄ, kuten muuallakin maassa ja maailmassa, lähes koko vuoden 2020 erikoista ja ikävää aikaa, kun koronavirus on kiertänyt ympäriinsä ja aiheuttanut ongelmia, huolta ja myös suuria tragedioita.

Vaikka me omassa maailmankolkasamme, Pohjanmaalla ja Pedersöressä, olemme ehkä selvinneet viruksesta vähemmällä kuin monessa muussa paikassa, myös me olemme saaneet kokea oman osuutemme koronavirusta seuranneista toimenpiteistä, rajoituksista, kielloista, karanteeneista ja sulkemisista. Keväällä saimme kokea sulkemisia ja rutiinien muutoksia. Nyt syksyllä myös itse tartuntoja on esiintynyt kunnassamme, ja eristykset ja karanteenimääräykset ovat vaikuttaneet useisiin satoihin asukkaisiin. Tätä kirjoittaessa tartunnat vaikuttavat olevan vähemmän, mutta viruksen kavalan luonteen vuoksi emme voi vielä rentoutua ja palata täysin normaaliin tilanteeseen. Meidän on vielä pitkän aikaa oltava valppaita ja varovaisia liikkeissämme, kokoontumisissamme ja yrittää välttää saamasta tartuntaa tai tartuttamasta muita.

Siksi on erittäin tärkeää, että me kaikki noudatamme suosituksia, jotta voimme mahdollisimman pian palata normaaliin elämään ilman, että korona on jatkuvasi läsnä.

Haluan tässä kohtaa myös hyödyntää tilaisuuden ja kiittää kaikkia pedersöreläisiä osoittamastanne ymmärryksestä ja kun-

— *Samalla haluan pyytää kuntalaisilta ja yhteistyökumppaneilta ymmärrystä, jos tilanteesta on aiheutunut viivästyksiä ja muita ongelmia.*

STEFAN SVENFORS

nioituksesta suosituksia, karanteeni- ja sulkemispäätöksiä kohtaan, joita on tehty niin valtiovallan päätöksellä kuin paikallisestikin tartuntojen leviämisen ehkäisemiseksi.

Me kaikki olemme joutuneet muuttamaan tapojamme ja rutiinejamme sekä omaksumaan uusia asioita arkeemme määrysten vuoksi.

Tärkeintä on nyt jaksaa vielä hetki, ja sen me teemme. Jos jokainen tekee omalta osaltaan hieman enemmän tartuntojen leviämisen ehkäisemiseksi, voimme yhdessä varmistaa, että koronalla ei ole mahdollisuutta.

Poikkeuksellisista ajoista huolimatta kunnan toiminnan ja palvelutuotannon on toimittava mahdollisimman normaalisti koronavastaisten toimenpiteiden rinnalla. Haluan myös kiittää kunnan henkilöstöä vastuunotosta ja luovuudesta haastavissa olosuhteissa. Olemme pystyneet olemaan joustavia ja löytämään uusia ratkaisuja, jotta olemme saaneet toiminnan sujumaan. Mielestäni olemme onnistuneet siinä hyvin. Samalla haluan pyytää kuntalaisilta ja yhteistyökumppaneilta ymmärrystä, jos tilanteesta on aiheutunut viivästyksiä ja muita ongelmia. Odotamme sitä, että voimme palata normaalitilanteeseen kaikessa toiminnassamme.

Ensi vuoden talousarviota valmistellaan tällä hetkellä. Työ on melko haastavaa, koska ennusteet ovat yleisesti ottaen epävarmoja. Odotamme kuitenkin kunnallisesta näkökulmasta vuotta 2021 luotavaisin mielin ja aiomme tarjota hyvää palvelua kuntalaisille myös vuonna 2021 ja sen jälkeen.

Haluan kaikesta huolimatta toivottaa hyvää jatkoa loppuvuodelle ja toivon, että vuosi 2021 on valoisampi ja avoimempi meille kaikille. Uskon, että voimme odottaa ensi vuodelta parempia aikoja monesakin mielessä.

Pitäkää huolta toisistanne! Jaksamme turvavälejä, kasvomaskeja ja käsidesejä vielä jonkin aikaa! ■

- 4 Nytt liv i smedjan på Heimbacka
Uutta elämää Forsbyn pajassa
- 8 Just nu
Juuri nyt
- 12 Hon välkomnar kontakt i miljöfrågor
Ympäristöä koskevat yhteydenotot ovat tervetulleita
- 13 Ny design för kommun och tidning
Kunnalla ja lehdellä on uusi ilme
- 14 Fastigheterna i Pedersöre inventeras
Pedersöre inventoi kunnan kiinteistöt
- 15 KOLUMN: Vilken är nästa hållbara företagsidé?
Mikä on seuraava kestävä yritysidea?
- 16 Snickaren Mike trivs med sitt fria jobb
Puuseppä Mike viihtyy työssään
- 18 Nya hyresbostäder byggs i Edsö
Edsöön rakennetaan uusia vuokra-asuntoja
- 20 Pedersöre ska "arbet i laag"
Pedersöre aikoo työskennellä yhdessä
- 22 Uteliv gav mersmak – ny festival 2021
Uteliv houkutteli kävijöitä – uusi festivaali 2021
- 24 KOLUMN: Pandemi, samarbete och nytt golv
Pandemia, yhteistyö ja uusi lattia
- 25 Bokcirkel utmanar och breddar läsandet
- 26 MI:s föreläsningar våren 2021
- 26 På Pedersörehyllan 2020
Pedersörehyllässä 2020
- 26 Galleri Bruno
Galleria Bruno
- 26 Beställ en bokkasse!
- 27 Krysset
- 28 Nominera din kandidat för Pedersöres föreningsgala 2021
Ehdota oma ehdokkaasi Pedersören seuragalaan 2021

PEDERSÖRE

www.pedersore.fi

TEXT & FOTO

Malin Henricson

↑ Den restaurerade smedjan fick stanna inom gårdsgruppen Bur i Forsby.

↑ Restauoitu paja pysy Burin tililla Forsbyssä.

Nytt liv i smedjan på Heimbacka

Jordbrukaren Mårten Eklöv har blåst nytt liv i en snart 300-årig smedja i Forsby. I höst har Pedersöre MI ordnat en smideskurs i smedjan, då Niklas Svevar invigt deltagarna i hantverkets grundtekniker.

MÅRTEN EKLÖV FICK för två år sedan möjligheten att överta en gammal smedja som stod på ett markområde nära hans gård i Forsby.

Det handlar om en smedja med lång historia. Siffror på stockarna talar om att smedjan härstammar från 1723. Den var i aktivt bruk ännu på 1960-talet, då smeden Ivar Rak tillverkade alla former av bruksföremål – liar, plogblad, gräftor och dylikt – i smedjan.

– Det var ju först på 1960-talet som det blev allmännare att svetsa, säger Rolf Rak som är Ivars barnbarn.

Det var Rolf som efterlyste någon som ville ta hand om smedjan och han är glad att lösningen fanns så nära. Mårtens Eklövs engagemang innebär att smedjan bevaras och stannar inom gårdsgruppen Bur i Forsby.

– Jag tycker att smedjan är värda att bevara. Det finns inte så många kvar, säger Eklöv.

1723

Smedjan på Heimbacka härstammar från 1723 och användes så sent som på 1960-talet av smeden Ivar Rak.

Han flyttade smedjan några hundra meter längre in på Burvägen och påbörjade en restaurering. Eklöv har haft god hjälp av dottrarna Elin och Emma. De har bland annat restaurerat blåsbälgen som härstammar från 1883.

Eklöv har strävat efter att bevara så mycket som möjligt av inredningen. Gamla verktyg och föremål pryder väggarna.

– Ja, lysröret i taket är modernt, det fanns inte på 1700-talet, småler Eklöv.

Fast han påpekar att det egentligen borde vara mörkt i en smedja.

– Så man ser hur röd järnet är, säger han.

Han skaffade också stenkol att värma i ässjan via en återförsäljare i Kalajoki.

– Jag har testat smida lite själv, för att se det fungerar, säger Eklöv.

Men han har inga planer på att själv starta upp smidesverksamhet i någon större utsträckning. Däremot ser han gärna att andra får glädje av smedjan. Därför bjöds smedjan ut som kurslokal till Pedersöre MI.

MI nappade på erbjudandet och engagerade smeden Niklas Svevar från Vörå som kursledare. Han har hållit en tredelad grundkurs i smide i höst.

↑ Niklas Svevar ger Stephan Hemgård råd om hur han ska forma foten på ljushällaren.

↑ Niklas Svevar neuvoon Stephan Hemgårdia, miten hän voi muotoilla kynttilänpidikkeen jalan.

FORTS PÅ FÖLJANDE UPPSLAG →

TEKSTI & KUVA
Malin Henricson

Utta elämää Forsbyn pajassa

Maanviljelijä Märten Eklöv on puhaltanut utta eloa lähes 300-vuotiaaseen pajaan Forsbyssä. Pedersöre MI järjesti syksyllä taontakurssin pajassa, jossa Niklas Svevar on tutustuttanut osallistujat taonnan perustekniikoihin.

BURKULLAN TILAA PITÄVÄ Märten Eklöv sai kaksi vuotta sitten mahdollisuuden ryhtyä hoitamaan vanhaa pajaa, kun hänen tilansa lähellä oleva maa-alue tuli myyntiin.

Pajalla on pitkä historia. Hirsiin merkityt luvut kertovat, että paja on peräisin

vuodelta 1723. Paja oli toiminnassa vielä 1960-luvulla, kun seppä Ivar Rak valmisti pajassa kaikenlaisia käyttöesineitä, kuten viikatteita, auran teriä, kuokkia ja vastaavia.

– Hitsaaminen yleistyi vasta 1960-luvulla, Ivarin lapsenlapsi Rolf Rak sanoo.

Juuri Rolf etsi henkilöä hoitamaan pajaa ja hän on iloinen, että ratkaisu löytyi näin läheltä. Märten Eklövin tehtävänä on jatkaa pajan toimintaa. Lisäksi paja säilyy Burin tilalla Forsbyssä.

– Mielestäni paja on säilyttämisen arvoisen. Kovin montaa ei ole enää jäljellä, Eklöv sanoo.

Hän siirsi pajaa muutama sata metriä Burintietä eteenpäin ja aloitti restauroinnin. Eklöv on saanut paljon apua tyttäriältään Eliniltä ja Emmalta. He ovat entisoineet muun muassa palkeen, joka on peräisin vuodelta 1883.

Eklöv on pyrkinyt säilyttämään sisustuksesta mahdollisimman paljon. Vanhat työkalut ja esineet koristavat seinäiä.

– Kyllä, katon loisteputki on nykyaikainen, sitä ei ollut 1700-luvulla, Eklöv hymyilee.

Hän tosin huomauttaa, että pajassa pitäisi oikeastaan olla pimeää.

– Sillä tavalla näkee, kuinka punaista rautaa on, hän sanoo.

Hän hankki myös kalajokiselta jälleenmyyjältä kivihiiltä ahjon lämmittämiseen.

– Olen kokeillut takomista hieman itse, jotta tiedän, miten se tapahtuu, Eklöv sanoo.

Hänellä ei ole kuitenkaan suunnitelmia aloittaa laajamittaisempaa pajatoimintaa. Hänestä on sen sijaan hienoa, että pajasta on iloa muille. Sen vuoksi pajaa tarjottiin kurssipaikaksi Pedersöre MI:lle.

MI tarttui tarjoukseen ja palkkasi seppä Niklas Svevarin Vöyriltä kurssiohjaajaksi. Hän on pitänyt syksyllä kolmeosaisen taonnan peruskurssin.

JATKUU SEURAAVALLA AUKEAMALLA ⇨

→ **NÄR VI HÅLSAR** på under den andra kurslördagen i september är deltagarna i full färd med sina egna små projekt. Det klingande ljudet av metall som möter metall fyller smedjan, medan Niklas Svevar ger sina adepter råd, svarar på frågor och visar hur olika arbetsmoment ska utföras.

– Vi jobbar med grundteknikerna i smide: klyvning, sträckning, böjning och stukning, säger Svevar.

Han bedömer att 90 procent av allt smide handlar om att sträcka materialet till önskad form.

Kursdeltagaren Guy Käcko sträcker och bearbetar en liten bit glödande järn på städet.

– Jag försöker forma ett löv. Jag vill se hur järnet uppför sig när jag klappar ut det, säger han.

På bänken intill ligger tre spikar som Käcko smidde tidigare under dagen.

Den lilla järnbiten svalnar snabbt, så Käcko avbryter bultandet och sticker in järnbiten i stenkolet igen. Han pumpar blåsbälgen bakom ässjan för att få in mera luft och få stenkolet att brinna.

— Varje moment kräver sitt eget verktyg och varje hammare och grej har sina egna syften. För klyvning använder du ett och för hålslagning använder man ett annat.

NIKLAS SVEVAR

Svevar tar fram en karta, där färgade rutor visar hur järnet ser ut i olika temperaturer.

– Vi jobbar mellan rött till gult, när järnet är mellan 600–700 och 1 000 grader, säger han.

Den första kursdagen tillverkade deltagarna en krok att hänga på väggen. Då fick de öva sig på att grundmoment som att klyva, sträcka och böja.

– Varje moment kräver sitt eget verktyg och varje hammare och grej

har sina egna syften. För klyvning använder du ett och för hålslagning använder man ett annat, säger Svevar.

Smedens verktygsback är med andra ord välfylld. Kursdeltagarna ska också gå igenom olika ytbehandlings-tekniker, med bivax och linolja.

Stephan Hemgård och Petra Finne samarbetar och håller på att göra ljushållare med en spiralformad fot. Hållaren utgår från ett och samma järnspett, så det gäller att tänka igenom processen på förhand och kunna uppskatta hur mycket material som går åt. De formar först den konformade ändan där ljuset ska sitta. Foten är knepigare, den ska böjas i flera omgångar.

– Du måste inse i vilken ordning du ska göra arbetsmomenten. Det ser du inte direkt utan det kommer med erfarenhet, säger Svevar.

Stephan Hemgård är ingen novis i smedjan. Men han har främst jobbat med koppar tidigare.

– Det är samma princip som när man smider i järn. Du vidgar och sträcker. Men koppar ska kylas innan man knacker det, säger Hemgård.

Plötsligt börjar det spraka i den lilla

Smide

EN PROCESS där en metall bearbetas så att plastisk deformation uppstår. Plastisk deformation innebär att man flyttar om i strukturen av atomer och molekyler i metallstycket. Allmänt läggs metallstycket på ett städ och med hjälp av hammarslag förändrar man materialets inre struktur. På det sättet får materialet den form smeden vill ha.

STRÄCKNING – att med hammare eller slägga slå stångämnet smalare och längre.

STUKNING – att komprimera ett stångämnes massa så att stängen blir bredare och kortare.

KÄLLA: Wikipedia

← Ett verktyg för klyvning, ett annat för håltagning.

← Yksi työkalu halkaisuun, toinen rei'itykseen.

← Smeden och kursledaren Niklas Svevar och Johanna Granqvist diskuterar hur järnet ska formas.

← *Seppä ja kurssin vetäjä Niklas Svevar ja Johanna Granqvist keskustelevat siitä, miten Granqvistin pitäisi muotoilla rauta haluttuun muotoon.*

ässjan, som om någon tänt ett tomtebloss i elden. Den ena ljushällaren ligger i två bitar.

– Den gick av, konstaterar Hemgård. Järnet har helt enkelt blivit för hett. – Det kan hända när man står och pratar, säger Svevar.

– Och inte har koll på det man gör, säger Hemgård som ändå verkar ta motgången med jämmod.

Kursdeltagarna förenas av ett intresse av att se och lära sig mer om smide. Guy Käcko nämner också rent nöje som en motivationsfaktor.

– Och när det ordnas kurs i byn måste man ställa upp, säger Petra Finne som kan tänka sig att delta i flera kurser, om möjligheten uppenbarar sig.

Pedersöre MI:s rektor Åsa Nyberg-Sundqvist utesluter inte ett fortsatt samarbete kring Eklövs smedja. Efter den första kursen blir det förstås en utvärdering.

– Om det kommer önskemål kan det blir fler kurser, säger hon. ■

FOTNOT: Niklas Svevar fungerar som ansvarig smed vid Kimo bruk.

⇒ KUN VIERAILEMME PAJALLA toisena kursilauantaina syyskuussa, osallistujat ovat täydessä vauhdissa omien pienten projektiansa parissa. Paja täyttyy metallin kilkatuksesta samalla, kun Niklas Svevar neuvoo oppilaitaan, vastaa kysymyksiin ja näyttää, miten eri työvaiheita suoritetaan.

– Käytämme taonnan perustekniikoita: halkaisua, venyttämistä, taivutusta ja tystäystä, Svevar sanoo.

Hän arvioi, että 90 prosenttia taonnasta on sitä, että materiaalia venytetään toivottuun muotoon.

Kurssin osallistuja Guy Käcko venyttää ja työstää pientä hehkuvaa raudan palaa alasimen päällä.

– Yritän muotoilla lehteä. Haluan nähdä, miten rauta käyttäytyy, kun taon sitä, hän sanoo.

Viereisellä penkillä on kolme naulaa, jotka Käcko takoi aiemmin päivällä.

Pieni raudan pala jäähtyy nopeasti, joten Käcko keskeyttää takomisen ja työntää rautapalan takaisin kivihiilien sekaan. Hän pumpppaa ahjon takana olevaa paljetta puhaltaakseen ahjoon lisää ilmaa ja saadakseen kivihiilet palamaan.

Svevar ottaa esiin kartan, jonka väritetyt ruudut kertovat, miltä rauta näyttää eri lämpötiloissa.

– Työstämme rautaa, kun sen väri on punaisesta keltaiseen eli kun sen lämpötila on 600–700 ja 1 000 asteen välillä, hän sanoo.

Ensimmäisenä kurssipäivänä osallistujat valmistivat seinälle ripustettavan koukun. Silloin he saivat harjoitella perusvaiheita, kuten halkaisua, venytystä ja taivutusta.

– Jokaisessa vaiheessa tarvitaan eri työkalua, ja jokaisella vasaralla ja välineellä on oma tarkoituksensa. Halkaisuun tarvitaan yhdenlainen ja rei'itykseen toisenlainen työkalu, Svevar sanoo.

Sepän työkalupakki on toisin sanoen täynnä. He käyvät läpi myös erilaisia pintakäsittelytekniikoita, kuten mehiläisvahan ja pellavaöljyn käyttöä.

Stephan Hemgård ja Petra Finne ovat

tekemässä kynttilänpidikettä spiraalinmuotoisella jalalla. Pidike muotoillaan yhdestä ja samasta rautakangesta, joten prosessi on mietittävä etukäteen ja tarvittavan materiaalin määrä on arvioitava. He muotoilevat ensin kartiomaisen pään, johon kynttilä asetetaan. Jalka on vaikeampi, sillä sitä on taivutettava useita kertoja.

– Sinun on oivallettava, missä järjestyksessä työvaiheet tehdään. Sitä ei tiedä suoraan, vaan tieto tulee kokemuksen myötä, Svevar sanoo.

Stephan Hemgård ei ole aloittelija taonnassa. Mutta hän on työstänyt aiemmin lähinnä kuparia.

– Periaate on sama kuin raudan kanssa. Levennät ja venytät. Mutta kuparia jäähdetään, ennen kuin sitä naputetaan, Hemgård sanoo.

Pieni ahjo alkaa yhtäkkiä rätistä, aivan kuin tähtisadetikku olisi sytytetty tulella. Toinen kynttilänpidike on kahdessa osassa.

– Se katkesi, Hemgård toteaa.

Rauta oli yksinkertaisesti kuumennut liikaa.

– Näin voi käydä, kun seisoo ja puhuu, Svevar sanoo.

– Eikä seuraa, mitä tekee, Hemgård sanoo ja vaikuttaa suhtautuvan takaiskuun tyynesti.

Kurssin osallistujia yhdistää kiinnostus nähdä ja oppia lisää taonnasta. Guy Käcko mainitsee motivaatiotekijäksi myös puhtaan hovin.

– Ja kun kylässä järjestetään kurssi, täytyy sille osallistua, Petra Finne sanoo. Hän voisi kuvitella osallistuvansa useammalle kurssille, jos tulee tilaisuus.

Pedersöre MI:n rehtori Åsa Nyberg-Sundqvist ei poissulje yhteistyön jatkamista Eklövin pajan kanssa. Ensimmäisen kurssin jälkeen kurssi tietenkin arvioidaan.

– Jos toiveita tulee, kurseja voidaan järjestää lisää, hän sanoo. ■

ALAVIITE: Niklas Svevar toimii vastaavana seppänä Kimon ruukilla.

Just nu — Juuri nyt

Kommunalval i april 2021

Nästa år är det kommunalval, då Pedersöreborna röstar in 35 ledamöter till nya kommunfullmäktige. Valdagen är den 18 april 2021 och andra viktiga datumen är följande:

26.2.2021: Uppgifterna plockas till rösträtsregistret (vem är röstberättigad i vilken kommun).

9.3.2021: Kandidatansökningarna ska lämnas in till den kommunala centralvalnämnden.

18.3.2021: Centralvalnämnden fastställer kandidatuppställningen.

7–10.4.2021: Förhandsröstning utomlands.

7–13.4.2021: Förhandsröstning i Finland.

18.4.2021: Valdag.

21.4.2021: Resultatet fastställs.

1.6.2021: Fullmäktige börjar sitt arbete.

Justitieministeriet uppmanar kommunerna att beakta coronavirusläget och vara förberedda på att vid behov tillämpa specialarrangemang.

Kommunen ska se till att:

— det finns tillräckligt många röstningsställen.

— det är möjligt att hålla de rekommenderade säkerhetsavstånden.

— förhandsröstningsställenas öppettider är så omfattande som möjligt.

— det finns tillräckligt många valrösträkningen, granskningen av förhandsröstningshandlingarna och uppgifterna i anslutning till kandidatuppställningen ordnas så att alla inblandade kan hålla tillräckliga säkerhetsavstånd.

Justitieministeriet och Institutet för hälsa och välfärd kommer att ge närmare rekommendationer om till exempel munskydd och vilka omständigheter som ska beaktas i samband med hemmaröstning och röstningen på serviceboenden. ■

Kuntavaalit huhtikuussa 2021

ENSI VUONNA TOIMITETTAVISSA kuntavaaleissa valitaan 35 valtuutettua Pedersören uuteen kunnanvaltuustoon. Varsinainen vaalipäivä on sunnuntai 18.4.2021 ja muut tärkeät ajankohdat ovat seuraavat:

26.2.2021: Äänioikeusrekisterin tietojen poimintapäivä (missä kunnassa kukin on äänioikeutettu).

9.3.2021: Ehdokashakemusten jättöpäivä.

18.3.2021: Ehdokasasettelun vahvistaminen.

7.–10.4.2021: Ennakoäänestys ulkomailla.

7.–13.4.2021: Ennakoäänestys kotimaassa.

18.4.2021: Vaalipäivä.

21.4.2021: Tulosten vahvistaminen.

1.6.2021: Valtuutetut aloittavat työnsä.

Oikeusministeriö kehottaa kuntia otamaan huomioon koronavirustilanteen ja varautumaan siihen, että tilanteen vaatiessa on syytä ottaa käyttöön eräitä erityisjärjestelyitä.

Kunnan on huolehdittava, että:

- äänestyspaikkoja on riittävästi.
- äänestyspaikat ovat tiloissa, joissa voidaan toteuttaa turvavälit niin äänestäjien kuin vaalivirkailijoiden osalta.
- ennakoäänestyspaikkojen aukioloajat ovat mahdollisimman laajat.
- vaalivirkailijoita rekrytoidaan riittävästi.
- äänlaskenta, ennakoäänestysasiakirjojen tarkastus ja ehdokasasettelutehtävät järjestetään siten, että riittävät turvavälit voidaan näissäkin tehtävissä toteuttaa.

Oikeusministeriö antaa myöhemmin, yhteistyössä Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen kanssa, tarkempia suosituksia esim. kasvomaskien käytöstä ja mitä seikoja koti- ja laitosäänestysten toimittamisessa tulee ottaa huomioon. ■

Fullmäktigemötena textas i efterskott

PEDERSÖRE BÖRJAR TEXTA sina kommunfullmäktigemöten i efterskott. Fullmäktigemötena sänds direkt i kommunens Youtubekanal (kanalen heter Pedersöre kommun) och enligt ny lagstiftning är kommunen skyldig att texta direktsänt videomaterial inom två veckor, om videon sparas.

Det här är ett krav i Lagen om tillhandahållande om digitala tjänster, som förpliktigar kommuner och andra myndigheter att göra sina webbplatser och mobilapplikationer förenliga med kraven på tillgänglighet. Skyldigheten gäller också videomaterial i sociala medier.

Kommunen förnyade sin webbplats www.pedersore.fi i juni och i samband med den reformen togs tillgänglighetskraven i beaktande. Den som har synpunkter på webbplatsens digitala tillgänglighet kan skicka sin respons till e-postadressen respons@pedersore.fi. ■

Valtuuston kokoukset tekstitetään jälkikäteen

PEDERSÖRE ALKAA TEKSTITTÄÄ kunnanvaltuuston kokouksia jälkikäteen. Valtuuston kokoukset lähetetään suorina lähetysinä kunnan Youtube-kanavalla (kanavan nimi on Pedersöre kommun). Uuden lainsäädännön mukaan kunta on velvollinen tekstittämään suorana lähetetyn videomateriaalin kahden viikon kuluessa, jos video säilytetään.

Kyse on digitaalisten palvelujen tarjoamista koskevan lain vaatimuksesta, joka velvoittaa kunnat ja muut viranomaiset tekemään verkkosivustoistaan ja mobiilsovelluksistaan saavutettavia. Velvoite koskee myös sosiaalisissa medioissa julkaistua videomateriaalia.

Kunta uudisti kesäkuussa verkkosivustonsa www.pedersore.fi. Saavutettavuusvaatimus otettiin huomioon uudistuksessa. Jos sinulla on huomautettavaa verkkosivuston digitaalisesta saavutettavuudesta, voit lähettää viestin sähköpostiosoitteeseen palaute@pedersore.fi. ■

Pedersheim pysslar för Project Liv

BOENDE VID PEDERHEIM har under hösten pysslat och knäpat ihop nyckelband i Project Livs färger. Nyckelbanden säljs till förmån för föreningen, som jobbar för en gladare vardag för långtidssjuka barn och deras familjer.

Initiativtagare är vikarierande rehabiliteringsrådgivaren Jannika Illanvuori, som i sitt jobb försöker hitta på meningsfull sysselsättning för de äldre. De har ofta allt vad de behöver, så det är mer motiverande att göra något för andra.

— De hade också tänkt på ett samarbete med äldreomsorgen. Det här blev en win-win-situation.

JANNIKA ILLANVUORI

– Då kom jag att tänka på att vi kunde göra något för Project Liv, och hittade på nyckelbanden, säger Illanvuori.

Hon kontaktade föreningen och fick grönt ljus.

– De hade också tänkt på ett samarbete med äldreomsorgen. Det här blev en win-win-situation, säger Illanvuori.

Med knäpandet kan klienterna träna sin finmotorik. Det är pilligt att trä upp kulorna på bandet.

– Men de får också känna att vi gör nytta och bidrar till välgörenhet, säger Illanvuori.

Pedersheim har själv köpt in material. Banden säljs för 12 euro, varav hälften går direkt till Projekt Liv. Resten är materialkostnader. ■

Pedersheim askartelee Project Liville

PEDERSHEIMIN ASUKKAAT OVAT tänä syksynä askarrelleett avainnauhoja Project Livin väreissä. Avainnauhat myydään yhdistyksen hyväksi, jonka tavoitteena on tuoda iloa pitkäaikaissairaiden lasten ja heidän perheidensä arkeen.

Aloitteentekijä oli sijaisena toimiva kuntoutusneuvoja Jannika Illanvuori, joka työssään yrittää keksiä mielekästä tekemistä iäkkäille. Heillä on usein jo kaikki tarvitsemansa, joten on motivoivampaa tehdä jotain muille.

– Mieleeni tuli, että voisimme tehdä jotain Project Liville, ja keksin avainnauhat, Illanvuori sanoo.

Hän otti yhteyttä yhdistykseen, ja he näyttivät vihreää valoa.

– He olivat myös ajatelleet yhteistyötä vanhustenhuollon kanssa. Tilanne hyödyttää meitä molempia, Illanvuori sanoo.

Askartelun avulla asiakkaat voivat harjoitella hienomotorisia taitojaan. Helmiin pujottaminen nauhaan on pikkutarkkaa puuhaa.

– Samalla he kokevat, että teemme jotain hyödyllistä ja tuemme hyväntekeväisyyttä, Illanvuori sanoo.

Pedersheim on ostanut materiaalit itse. Nauhan hinta on 12 euroa, josta puolet menee suoraan Project Liville. Lopuilla katetaan materiaalikustannukset. ■

Ytteresse skola har ett klassrum ute

YTTRESSE SKOLA HAR FÅTT ett klassrum ute i skogen. Det invigdes i samband med den nationella Hem och skoladagen, fredagen den 25 september.

Skolan har länge önskat sig ett uteklassrum. Sedan man hittat en lämplig plats i skogen alldeles intill skolgården, såg Ytteresse hem- och skolförening till att drömmen om uteklassrummet blev verklighet.

Gerhard Kung har gjort det praktiska arbetet och skapat en läkare med bänkar bland träden och stenarna.

Där finns också en grillplats, och den användes flitigt under invigningsdagen. Skolfarfar Alf Snellman grillade korv som eleverna åt med god aptit. Det var hem- och skolföreningen som bjöd på korven.

Eleverna deltog också i en spårning med frågor som placerats ut längs eljusspåret.

Uteklassrummet ger ett lyft åt skolans utomhuspedagogik.

– Vi har tidigare saknat en naturlig samlingspunkt. Nu säger bara att ”vi samlas i uteklassrummet”, säger rektor Frank Hjulfors.

Han höll redan i våras matematiklektioner i uteklassrummet.

– Det här är en guldkant i vardagen. ■

Ytteresse skolan luokkahuone on ulkona

ALA-ÄHTÄVÄLLÄ SIJAITSEVA YTTRESSE skola sai luokkahuoneen metsään. Luokkahuone vihittiin käyttöön valtakunnallisena Kodin ja koulun päivänä, jota vietettiin perjantaina 25. syyskuuta.

Koulu on toivonut pitkään ulkoluokkaa. Kun sopiva paikka löytyi aivan koulupiha vierestä, Ala-Ähtävän koti- ja kouluyhdistys piti huolen, että unelma ulkoluokasta toteutuu.

— Meiltä on aiemmin puuttunut luonteva kokoontumispaikka. Nyt voimme vain sanoa ”kokoonnutaan ulkoluokkaan.”

FRANK HJULFORS

Gerhard Kung teki käytännön työn ja rakensi katsomon penkkeineen puiden ja kivien keskelle.

Paikalta löytyy myös grillauspaikka, jota käytettiin ahkerasti vihkiäispäivänä. Kouluvaari Alf Snellman grillasi makkaraa, jota oppilaat söivät hyvällä ruokahalulla. Koti- ja kouluyhdistys tarjosi makkarat.

Oppilaat osallistuivat myös jäljitykseen, jossa valaistun ladun varteen oli kiinnitetty kysymyksiä.

Ulkoluokka tarjoaa paremmat mahdollisuudet koulun ulkopedagogikalle.

– Meiltä on aiemmin puuttunut luonteva kokoontumispaikka. Nyt voimme vain sanoa ”kokoonnutaan ulkoluokkaan”, rehtori Frank Hjulfors sanoo.

Hän piti jo keväällä matematiikan tunteja ulkoluokassa.

– Se kruunaa arjen. ■

Sportis gym stängs för sanering

GYMMET I SPORTIS kommer att vara stängt ungefär två månader i vinter, preliminärt 7 december 2020 – 7 februari 2021. Orsaken är att gymmet ska saneras.

Det handlar om att åtgärda brister som kom fram när hela fastigheten konditionsgranskades. Konstruktionen mellan golv och väggar samt mellan väggar och tak kommer att tätas, för att förhindra att oren luft kommer in. Dessutom ska ventilationskanalerna rengöras. Efteråt ska luftmängderna i ventilationen regleras.

Eftersom det är ett arbete som orsakar damm, töms gymmet på maskiner och inventarier under saneringen. En del maskiner förvaras i sporthallen, så att Sursik skola och Pedersöre gymnasium ska ha möjlighet att använda dem.

Också den stora sporthallen är stängd 28.12.2020–10.1.2021, medan ventilationskanalerna rengörs.

Det krävs också en del åtgärder i omklädningsrummen, men det är tänkt att omklädningsrum 5 och 6 ska kunna användas när sporthallen är i bruk.

Gymkortens giltighetstid förlängs automatiskt för den tid som gymmet är stängt. ■

Sportis gym suljetaan saneerauksen vuoksi

SPORTIKSEN KUNTOSALI ON suljettuna talvella noin kaksi kuukautta, alustavasti 7.12.2020–7.2.2021. Syyinä on kuntosalin saneeraus.

Kuntosalilla korjataan puutteet, jotka tulivat ilmi koko kiinteistölle tehdyssä kuntotarkastuksessa. Lattian ja seinien välisiä sekä seinien ja katon välisiä rakenteita tiivistetään, jotta epäpuhdasta ilmaa ei pääse sisään. Lisäksi ilmanvaihtokanavat puhdistetaan. Sen jälkeen ilmanvaihdon ilmamäärä on säädettävä.

Koska työstä syntyy pölyä, kuntosali tyhjenetään laitteista ja välineistä saneerauksen ajaksi. Osaa laitteista säilytetään urheiluhallissa, jotta Sursikin koulun ja Pedersöre gymnasiumin oppilaat voivat käyttää niitä.

Miös suuri urheiluhalli on suljettuna 28.12.2020–10.1.2021, kun ilmanvaihtokanavia puhdistetaan.

Miös pukuhuoneissa on tehtävä toimenpiteitä, mutta ajatuksena on, että pukuhuoneita 5 ja 6 voitaisiin käyttää, kun urheiluhalli on käytössä.

Kuntosalikortin voimassaoloaikaa pidennetään automaattisesti kuntosalin sulun keston verran. ■

Har du hört Pedersörepodden?

DU VET VÄL om att kommunen har en egen podd, Pedersörepodden? Den startade i 11 september, som en fortsättning på radiosändningarna med coronarelaterade nyheter i Radio LFF i våras.

Programledare är Katta Svenfelt och Dennis Rönngård. Varannan fredag bjuder de på intervjuer och aktualiteter från Pedersöre. Varje avsnitt har ett bytema, där invånare berättar om sin by. Podden brukar också gästas av musikaliska artister. Byarna presenteras i alfabetisk ordning, för rättvisans skull.

Du hittar Pedersörepodden på kommunens webbsida www.pedersore.fi och i kommunens kanal på Youtube. Sök på Pedersöre kommun.

Det sista avsnittet för säsongen kommer ut den 18 december. På våren är tio nya avsnitt inplanerade. ■

Oletko kuunnellut Pedersörepoddenia?

TIEDÄT VARMAANKIN, ETTÄ Pedersörellä on oma podcastinsa, Pedersörepodden? Podcast alkoi 11. syyskuuta jatkona keväällä Radio LFF:llä lähetetyille radiolähetyksille ja koronaan liittyville uutisille.

Ohjelman juontajia ovat Katta Svenfelt ja Dennis Rönngård. Joka toinen perjantai kuullaan haastatteluja ja ajankohtaisia asioita Pedersörestä. Jokaisessa jaksossa on ky-läaihe, jossa asukkaat kertovat kylästään. Podcastissa vierailee myös musiikkiartistiteja. Kylät esitellään aakkosjärjestyksessä oikeudenmukaisuuden vuoksi.

Podcastia voi kuunnella kunnan verkkosivustolla www.pedersore.fi ja kunnan Youtube-kanavalla. Löydät lähetykset kusanalla Pedersöre kommun.

Kauden viimeinen jakso lähetetään 18. joulukuuta. Keväälle on suunnitteilla kymmenen uutta jaksoa. ■

Häst och stallplats ska registreras

SENAST NU ÄR det dags för alla som har häst eller ett hästdjur att göra en anmälan till det nationella djurhållarregistret. Det gäller dels uppgifter om djurets ägare eller den som sköter hästen (djurhållaren) och var det finns (djurhållningsplatsen). Man ska också anmäla för vilket ändamål man har hästen.

Det fastställs i Jord- och skogsbruksministeriets förordning om identifiering av hästdjur 222/2017 som trädde i kraft den 20 april 2017.

Anmälningsskyldigheten gäller alla som har minst en häst, ponny, åsna eller sebra samt korsningar av dem, som mulor och zebroider.

Övergångsperioden för anmälningarna till registren avslutas den 31 december 2020, vilket innebär att tiden rinner ut för den som har anmälan ogjord.

Djurhållarregistrets e-tjänst är temporärt stängt. I stället ska man anmäla uppgifter om hästdjurhållning med pappersblanketter som man lämnar in till landsbygdskansliet i Pedersöre.

Det finns mer information på Livsmedelsverkets webbsida <https://www.ruokavirasto.fi/sv/odlare/djurhallning/markning-och-registrering-av-djur/hastdjur/registrering-av-hastdjurhallaren-och-djurhallningsplatsen/>.

Att hästdjuret är registrerat i Hippos ersätter inte anmälningsplikten till djurhållarregistret.

Hästägare kan kontakta landsbygdskansliet i Pedersöre om det finns frågor. Landsbygdschef Jenny Sundkvist 044 7557 157 och kanslist Maria Björkgård 044 7557 159. ■

Hevonen ja tallipaikka on rekisteröitävä

HEVOSTEN JA HEVOSLÄINTEN omistajien on viimeistään nyt tehtävä ilmoitus valtakunnalliseen eläintenpitäjärekisteriin. Rekisteriin on ilmoitettava eläimen omistajan tai hevosen hoitajan (eläintenpitäjän) ja pitopaikan tiedot. Lisäksi on ilmoitettava, missä tarkoituksessa hevosia pidetään.

Asiasta säädetään maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa hevoseläinten tunnistamisesta 222/2017, joka tuli voimaan 20. huhtikuuta 2017.

Ilmoitusvelvollisuus koskee kaikkia, joilla on vähintään yksi hevonen, poni, aasi tai seepra tai näiden risteytys, kuten muuli ja seepra-aasi.

Ilmoitukset on tehtävä rekisteriin viimeistään 31.12.2020, mikä tarkoittaa, että aika käy vähiin heiltä, jotka eivät ole vielä tehneet ilmoitusta.

Eläintenpitäjärekisterin sähköinen asiointipalvelu on tilapäisesti suljettu. Hevoseläinten pitoon liittyvät tiedot voi sen sijaan ilmoittaa paperilomakkeilla Pedersören maaseututoimistoon.

Lisätietoja on Ruokaviraston verkkosivustolla <https://www.ruokavirasto.fi/viljelijat/elaintenpito/elainten-merkinta-ja-rekisterointi/hevoselaimet/hevoselaimen-pitajan-ja-pitopaikan-rekisterointi/>.

Hevoseläimen rekisteröiminen Hippos-tietokantaan ei korvaa ilmoitusta eläintenpitäjärekisteriin.

Jos sinulla on kysyttävää, voit ottaa yhteyttä Pedersören maaseututoimistoon. Maaseutupäällikkö Jenny Sundkvist 044 7557 157 ja kanslisti Maria Björkgård 044 7557 159. ■

Hon välkomnar kontakt i miljöfrågor

Efter drygt två år som miljöinspektör på deltid byter Jennie Wikström rum i kommungården och blir Pedersöres nya miljövärdsssekreterare efter Sonja Sundqvist-Pellinen.

TEXT & FOTO
Malin Henricson

SOM MILJÖINSPEKTÖR HAR Jennie Wikström haft ansvar för tillsynsinspektionerna i Pedersöre, vilket innebär att hon besökt till exempel pälsfarmer, ladugårdar, stenkrossar och bensinstationer och granskat hur de följer sina miljötillstånd.

Nu kommer mer tid att gå åt till att bereda ärenden till miljö- och bygg-

nadsnämnden och hantera de ansökningar som kommer in till miljöbyrån. Wikström räknar med mera kontorsarbete – och mera direktkontakt med Pedersöreborna i miljöärenden i stort. För kommuninvånarna är duktiga på att höra av sig. Det tycker Wikström är positivt.

– Det kan gälla nedskräpningsärenden, flugor, buller och sådana saker, säger hon.

Som miljöinspektör har hon hittills delat sin arbetstid mellan Pedersöre (40 procent) och Larsmo (60 procent). Nu kommer hon att fortsätta i Larsmo en dag i veckan fram till mars, då hon

övergår i Pedersöres tjänst på heltid. Den veckodag som Wikström jobbar i Larsmo är Sonja Sundqvist-Pellinen på plats i Bennäs, innan hon blir pensionär på heltid i mars.

Jennie Wikström sökte miljövärdsssekreterartjänsten för att få nya utmaningar. Hon tycker det är roligt att ta reda på och lära sig nya saker.

– Folk kan ha olika idéer om saker de vill göra, men verksamheten passar inte alltid in i mallen – och inte i lagstiftningen heller. Då gäller det för mig att ta reda på om lagen tillåter det och enligt vilka kriterier man kan bevilja tillstånd, säger Wikström.

Hon uppskattar möjligheten att konsultera kollegor och uppdatera sig på aktuella saker via en mejlinglista som miljötjänstemännen i Finland upprätthåller.

Wikström välkomnar Pedersöreborna att ta kontakt i miljöärenden.

– Jag hoppas det fortsätter som under Sonjas tid, att ni tar kontakt i smått och stort, säger Wikström. ■

OBS: Det finns ännu Pedersörehushåll som borde uppdatera sitt avloppssystem så det uppfyller lagens krav. Den som har frågor, kan kontakta miljöbyrån på telefonnummer 7850 163. Kommunen kan bevilja ett bidrag för den som gör upp en plan för en förnyelse av avloppssystemet.

→ Nya miljövärdsssekreteraren Jennie Wikström försöker göra medvetna miljöval i vardagen, som att handla på loppis och odla egen mat på sommaren.

→ Ympäristönsuojelusihteeri Jennie Wikström yrittää tehdä arjessaan tietoisia ympäristövalintoja, kuten käydä ostoksilla kirpputoreilla ja kasvattaa itse ruokaa kesällä.

Ympäristöä koskevat yhteydenotot ovat tervetulleita

Jennie Wikström toimi runsaat kaksi vuotta osa-aikaisena ympäristötarkastajana. Nyt hän vaihtaa työhuonetta ja hänestä tulee Pedersören uusi ympäristönsuojelusihteeri Sonja Sundqvist-Pellisen jälkeen.

TEKSTI & KUVA
Malin Henricson

YMPÄRISTÖTARKASTAJANA JENNIE WIKSTRÖM on vastannut valvontatarkastuksista Pedersöressä, mikä tarkoittaa sitä, että hän on vierailut esimerkiksi turkistarhoilla, navetoissa, kivimurskaamoissa ja bensiniemillä ja tarkastanut, miten ne noudattavat ympäristölupiaan.

Nyt hänellä tulee olemaan enemmän aikaa valmistella asioita ympäristö- ja rakennuslautakunnalle ja käsitellä ympä-

ristönsuojelutoimistoon saapuvia hakemuksia. Wikström odottaa toimistotyön lisääntyvän ja olevansa enemmän suoraan yhteydessä pedersöreläisiin ympäristöasioissa. Sillä kuntalaiset ovat reippaita ottamaan yhteyttä. Wikströmin mielestä se on positiivista.

– Asia voi koskea roskaamista, kärpäsiä, melua tai vastaavaa, hän sanoo.

Ympäristötarkastajana hän on jakanut työaikansa tähän asti Pedersören (40 prosenttia) ja Luodon (60 prosenttia) välillä. Nyt hän jatkaa työskentelyä Luodossa yhtenä päivänä viikossa maaliskuuhun asti, jolloin hän siirtyy kokoaikaisesti Pedersören palvelukseen. Silloin kun Wikström työskentelee Luodossa, Sonja Sundqvist-Pellinen on paikalla Pännäisissä, kunnes hän jää maaliskuussa kokonaan eläkkeelle.

Jennie Wikström haki ympäristönsuojelusihteerin virkaa saadakseen uusia haasteita. Hänestä on hauskaa ottaa selvää asioista ja oppia uutta.

– Ihmissillä voi olla erilaisia ideoita siitä,

mitä he haluavat tehdä, mutta toiminta ei aina ole mallin eikä lainsäädännön mukaista. Tällöin tehtäväni on selvittää, sallii-ko laki toiminnan ja millä perusteilla lupa voidaan myöntää, Wikström sanoo.

Hän arvostaa mahdollisuutta konsultoida kollegoita ja kuulla ajankohtaisista asioista Suomen ympäristönsuojeluviranhaltijoiden ylläpitämän postituslistan kautta.

Wikström ottaa mielellään vastaan yhteydenottoja pedersöreläisiltä ympäristöasioissa.

– Toivon, että otatte yhteyttä pienissä ja suurissa asioissa, kuten Sonjankin aikana, Wikström sanoo. ■

HUOM: Pedersöressä on vielä kotitalouksia, joiden tulee päivittää jätevesijärjestelmänsä lain vaatimusten mukaiseksi. Jos sinulla on kysyttävää, soita ympäristönsuojelutoimiston numeroon 7850 163. Kunta voi myöntää avustusta niille, jotka laativat suunnitelman jätevesijärjestelmän uusimisesta.

Ny design för kommun och tidning

Bakgrundsfärg

C 10 M 22 Y 54 K 10
60 %

HUVUDRUBRIK

Warnock Pro
Semibold Display
36/37 PT

INGRESS

Gill Sans Nova
Medium
14/17 PT

TEXT & BILD

Malin Henricson

BRÖDTEXT

Warnock Pro
Regular
8,9/11,25 PT

PÄÄÖTSIKKO

Gill Sans Nova
Medium
17/19 PT

INGRESSI

Gill Sans Nova
Medium Italic
11/13,5 PT

TEKSTI & KUVA

Malin Henricson

LEIPÄTEKSTI

Gill Sans Nova
Book
8,5/11,25 PT

Det här numret av Pedersöre info har fått nya färger och former. Designen utgår från kommunens grafiska profil som vi lanserade i somras.

PEDERSÖRE HAR MED hjälp av formgivarna Ida-Maria Wikström och Johanna Öst Häggblom förnyat sin visuella kostym rejält det senaste året. Duon fick uppdraget att göra en ny logo åt kommunen, och samtidigt skapade de en grafisk manual med typsnitt, färger och mallar som Pedersöre använder i sin marknadsföring och kommunikation, både internt och externt.

Vi har numera annonsmallar som ger oss möjlighet att infoga bilder, och enklare mallar som bara innehåller text. Brevbottnarna, kuverten, powerpointpresentationerna, flaggorna och biltejpningarna har också förnyats. Syftet är att skapa en enhetlig profil för kommunen – det ska synas att det är Pedersöre som är i farten.

Kunnalla ja lehdellä on uusi ilme

Pedersöre info on saanut uudet värit ja muotoilun. Tyyli on peräisin kunnan graafisesta profiilista, joka julkaistiin kesällä.

PEDERSÖRE ON TÄNÄ vuonna uudistanut visuaalisen ilmeensä muotoilijoiden Ida-Maria Wikströmin ja Johanna Öst Häggblomin avulla. Kaksikko sai tehtäväksi luoda kunnalle uuden logon, ja samalla he laativat graafisen ohjeen, joka sisältää kirjasintyytit, värit ja mallit, joita Pedersöre käyttää markkinoinnissaan sekä sisäisessä ja ulkoisessa viestinnässään.

Meillä on nyt käytössä ilmoitusmalleja, joihin voimme lisätä kuvia, sekä yksinkertaisempia malleja, jotka sisältävät vain tekstiä. Kirjepohjat, kirjekuoret, Powerpoint-pohjat, liput ja autojen teippaukset

↑ Så här såg det ut när Pedersöre lanserade sin logo i juni.

↑ Tältä näytti kesäkuussa Pedersören logon julkistustilaisuudessa.

När det gäller vår informations-tidning Pedersöre info så har färgsättningen förändrats, så att färgpaletten med tre grundfärger och fyra sekundära färger återkommer på sidorna. Kommunens primära färger är kornax, som är hämtat från kommunens vapen, samt svart och vitt. Kornaxfärgen finns till exempel i kommunlogon som symboliserar både växtkraft och en öppen dörr.

Sekundärfärgerna är rödmylla, djupblått, himmelsblått och vårgroent,

on myös uusittu. Tarkoituksena on luoda kunnalle yhtenäinen ilme – kaikesta tulee näkyä, että toimijana on Pedersöre.

Tiedotuslehtemme Pedersöre infon osalta olemme muuttaneet värytystä siten, että sivuilla toistuvat kolme pääväriä ja neljä sekundaarista väriä. Kunnan päävärit ovat ohrantähkä, joka tulee kunnan vaakunasta, sekä musta ja valkoinen. Ohrantähkän väri esiintyy esimerkiksi kunnan logossa, joka symboloi kasvuvoimaa ja avointa ovea.

Sekundaarisia värejä ovat punamulta, syvänsininen, taivaansininen ja keväinvihreä, jotka ovat peräisin Pedersören ympäristöstä ja luonnosta.

Ida-Maria Wikström ja Johanna Öst Häggblom ovat muuttaneet myös lehden rakennetta siten, että ruotsin- ja suomenkieliset tekstit ovat samalla sivulla tai aukeamalla riippuen tekstin pituudesta. Tekstiversioissa käytetään eri kirjasintyyppiä, jotta lukijoiden on helpompi löytää ”oma” kieltensä.

Malli on olemassa myös kolumnia var-

hämätat från Pedersöres miljö och natur.

Ida-Maria Wikström och Johanna Öst Häggblom har också gjort om tidningens struktur, så att de svenska och finska texterna följs åt på samma sida eller uppslag, beroende på textlängden. Textversionerna har olika typsnitt för att läsarna ska uppfatta skillnaden och lätt hitta ”sitt” språk.

Det finns också en mall för personligt hållna kolumner, som förhoppningsvis kan bli ett återkommande element i tidningen.

Ida-Maria Wikström säger att hon och Johanna Öst Häggblom varit entusiastiska över att få omarbeta Pedersöre info enligt kommunens nya utseende.

– En grafisk manual innebär ett brett material som sällan synliggörs som en helhet. Oftast är det bara logotypen som agerar ansiktet utåt. Men för att göra en tydlig tidning, som ger en klar överblick över ett varierande innehåll, behöver man en bred typsnitts- och färgpalett, och när vi förnyat Pedersöre info har vi äntligen fått tillfälle att visa er Pedersöres utseende i sin helhet, säger Wikström. ■

— *Kun uudistimme Pedersöre infon, saimme vihdoin tilaisuuden esitellä teille Pedersören ilmeen kokonaisuudessaan.*

IDA-MARIA WIKSTRÖM

ten, josta toivottavasti tulee toistuva osa lehteä.

Ida-Maria Wikström sanoo, että hän ja Johanna Öst Häggblom olivat innoissaan, kun he saivat uudistaa Pedersöre infon kunnan uuden ilmeen mukaiseksi.

– Graafinen ohje sisältää laajasti materiaalia, jota harvoin nähdään kokonaisuudessaan. Usein vain logotyyppi toimii kasvoina ulospäin. Jotta lehdestä ja sen monipuolisesta sisällöstä saadaan tehtyä selkeä, tarvitaan laaja kirjasintyyppi- ja väripaletti. Kun uudistimme Pedersöre infon, saimme vihdoin tilaisuuden esitellä teille Pedersören ilmeen kokonaisuudessaan, Wikström sanoo. ■

Fastigheterna i Pedersöre inventeras

Pedersöre inventerar som bäst bygnadsbeståndet i hela kommunen. Syftet är att uppdatera fastighetsregistret och säkerställa att registrerade uppgifter stämmer överens med verkligheten.

DET FINNS UNGEFÄR 19 000 fastigheter i Pedersöre och alla är inte nödvändigtvis registrerade på rätt sätt i myndigheternas register. Enligt Pedersöres mätningstekniker Tage Back händer det sig att skattemyndigheterna och kommunens bygnadsinspektion har olika uppgifter om en och samma fastighet.

– Det ska vara samma och korrekta uppgifterna överallt, i alla register, säger Back.

Pedersöre anställde i våras Ann-Christine ”Anki” Krooks-Sundqvist för att utföra kartläggningen. Ganska snabbt insåg hon och Tage Back att arbetet går snabbare om man jobbar i par, därför rör sig duon tillsammans på fältet så ofta de kan. Den ena mäter och den andra antecknar. I somras hade Krooks-Sundqvist hjälp av en sommarjobbare.

Hittills har de hunnit inventera industribyggnaderna i de västra delarna av kommunen, en stor del av fritidsbostäderna och byggnaderna i Lövä.

Det handlar inte bara om att se till att alla existerande byggnader finns med. Rivna byggnader ska tas bort.

– Annars ägaren kanske betalar skatt för ett hus som inte finns, säger Anki Krooks-Sundqvist.

Hon tycker det ligger i allas intresse att kartläggningen blir av.

– Oberoende om det handlar om skatt eller försäkringar ska uppgifterna vara lika i alla register. Då är det också rättvist, säger Krooks-Sundqvist.

Grundregeln är att alla byggnader på minst sex kvadratmeter ska vara registrerade. Det är en gemensam gränsdragning i regionen. Sedan finns det alltid tolkningsmän när det gäller enkla konstruktioner, till exempel lador och växthus.

Krooks-Sundqvist och Back använder ett gps-mätinstrument för att få så korrekta uppgifter som möjligt. Vid behov använder de också måttband.

– Tack vare gps-mätinstrumentet uppdateras också kartan. Fastigheternas läge kommer att bestämmas med en centimeters noggrannhet, säger Tage Back.

I höstas började de jämföra sina mätningar med uppgifterna i registren.

– Vi har bland annat sett uthus som

inte finns registrerade någonstans, säger Back.

Pedersöre följer grannkommunen Kronobys linje och kräver inte bygglov i efterskott för byggnader som byggts före 2000. Det räcker med att man försöker avgöra när fastigheten har byggts, och sedan registreras uppgifterna. För nyare byggnader ska det finnas bygglov.

I vinter siktar Back och Krooks-Sundqvist på att klara av resterande fritidsfastigheter ute på holmarna i Lepplax. Men något slutdatum för hela inventeringen kan de inte uppge.

– På fem år kunde man komma ganska långt, säger Krooks-Sundqvist.

Eftersom inventeringen kräver att de går in på folks gårdar ska det vara lätt att känna igen dem. De kör runt i en vit paketbil med Pedersöres kommunlogo och är klädda i gula varseljackor med legitimation.

– Vi svarar gärna på frågor, säger Krook-Sundqvist.

Ifall fastighetsägaren inte är hemma vid granskningen lägger de en lapp i postlådan eller på dörren, och informerar om sitt besök. ■

TILLÄGGSUPPGIFTER: Fastighetsinventerare Anki Krooks-Sundqvist, tel. 044-727 7967, e-post ann-christine.krooks-sundqvist@pedersore.fi och mätningstekniker Tage Back, 050-5625 711, e-post tage.back@pedersore.fi.

† Ann-Christine Krooks-Sundqvist och Tage Back jobbar gärna tillsammans på fältet, den ena mäter och den andra antecknar.

† Anki Krooks-Sundqvist on palkattu kiinteistöinventoijaksi Pedersöreen. Hän tekee yhteistyötä mittausteknikko Tage Backin kanssa.

TEXT & FOTO
Malin Henricson

Pedersöre inventoi kunnan kiinteistöt

Pedersöressä on koko kunnan rakennuskannan inventointi käynnissä. Tarkoituksena on päivittää rakennusrekisteri ja varmistaa, että rekisteröidyt tiedot vastaavat todellisuutta.

TEKSTI & KUVA

Malin Henricson

KUNNASSA ON ARVIOLTA 19 000 kiinteistöä ja kaikista ei välttämättä löydy oikeita tietoja viranomaisten rekistereistä.

Mittausteknikko Tage Backin mukaan esimerkiksi veroviranomaisilla ja kunnan rakennusvalvonnan rakennuslupa-asiakirjoissa on joskus samasta kiinteistöstä erilaisia tietoja.

– Tietojen on oltava yhdenmukaisia ja oikeita kaikkialla, kaikissa rekistereissä, Back sanoo.

Keväällä Pedersöre palkkasi kartoituksen tekijäksi Ann-Christine ”Anki” Krooks-Sundqvistin.

Melko nopeasti hän ja Tage Back huomasivat, että työ sujuu nopeammin, jos kenttätöitä tehdään yhdessä, joten kak-sikko tekee yhteistyötä niin usein kuin mahdollista. Toinen mittaa ja toinen tekee muistiinpanoja. Kesällä Krooks-Sundqvistillä oli avuksi kesätyöntekijä.

Toistaiseksi he ovat ehtineet inventoida kunnan länsiosien teollisuusrakennukset ja suurin osa loma-asunnoista ja Lövä-kylän rakennuksista.

Tarkoituksena ei ole vain tarkistaa, että olemassa olevat rakennukset löytyvät rekisteristä. Puretut rakennukset poistetaan siitä.

– Muuten omistaja saattaa maksaa veroa talosta, jota ei ole, kiinteistöinventoija Anki Krooks-Sundqvist sanoo.

Hänen mielestään kartoitusta on kaikkien etu.

– Olipa kyse veroista tai vakuutuksista, tietojen tulee olla samanlaiset kaikissa rekistereissä. Silloin se on myös oikeudenmukaista, Krooks-Sundqvist sanoo.

Perussääntönä on, että rekisterissä on oltava kaikki vähintään kuuden neliömetrin kokoiset rakennukset. Rajaukset ovat alueittain yhtenäiset. Tulkinvaraa on aina yksinkertaisemmissa rakennelmissa, kuten latoissa ja kasvihuoneissa.

Krooks-Sundqvist ja Back käyttävät ensisijaisesti gps-mittalaitetta saadakseen mahdollisimman tarkat tiedot. Tarvittaessa he käyttävät myös mittanauhaa.

– Gps-mittalaitteen ansiosta myös kart-

† Pedersören kunnassa on arviolta 19 000 kiinteistöä ja niiden kartoittaminen vie aikaa. Tässä kuvassa olevat kiinteistöt eivät liity tekstin sisältöön. KUVA: TAGE BACK.

† Det finns ungefär 19 000 fastigheter i Pedersöre och det tar tid att kartlägga alla. Det här fotot från Ytteresse pekar inte ut någon skild fastighet med anledning av artikel. FOTO: TAGE BACK.

ta päivittyä. Kiinteistöjen sijainti määritetään yhden senttimetrin tarkkuudella, Tage Back sanoo.

Lokakuussa alkoi mitaustulosten vertaaminen rekistereissä oleviin tietoihin.

– Olemme muun muassa löytäneet ulkorakennuksia, joita ei löydy mistään rekistereistä, Back kertoo.

Pedersöre seuraa naapurikunnan Kruunupyyntä linjaa, eikä vaadi rakennuslupaa jälkeensä ennen vuotta 2000 rakennetuille rakennuksille. Riittää, että yritetään selvittää, milloin kiinteistö on rakennettu, ja sitten tiedot rekisteröidään. Uudempia rakennuksia varten on oltava rakennuslupa.

Tänä talvena Back ja Krooks-Sundqvist pyrkivät kartoittamaan jäljellä olevat vapaa-ajankiinteistöt Lepplaksin saarilla. Inventointityön kestoa ei uskalla arvioida.

– Viidessä vuodessa työ etenee melko pitkälle, Krooks-Sundqvist sanoo.

Koska he inventoivat yhteydessä liikkuvat ihmisten kotipihoilla, heidän on oltava helppo tunnistaa.

He ajavelevat ympärinsä Pedersören kunnanlogolla varustetussa valkoisessa pakettiautossa, ja heillä on keltainen huomioakki ja henkilöllisyystodistus.

– Vastamme mielellämme kysymyksiin, Krooks-Sundqvist sanoo.

Jos kiinteistönomistaja ei ole kotona tarkastuksen aikana, he kertovat käynnistään jättämällä lapun postilaatikkoon tai oveen. ■

LISÄTIETOJA: Kiinteistöinventoija Anki Krooks-Sundqvist, tel. 044-727 7967, sähköposti ann-christine.krooks-sundqvist@pedersore.fi ja mitausteknikko Tage Back, 050-5625 711, sähköposti tage.back@pedersore.fi.

Vilken är nästa hållbara affärsidé?

KOLUMN

Tomas Knuts,
Concordias
CERM-projekt

BEGREPPEN HÅLLBARHET OCH CIRKULÄR EKONOMI har blivit en naturlig del i många organisationers strategier och dagliga arbete. Hållbarhet är inte längre ett modeord utan närmast ett måste i de organisationer som vill vara konkurrenskraftiga i framtiden.

Enkelt uttryckt innebär en cirkulär ekonomi att man i stället för att tillverka, köpa, använda och sedan slänga produkter, utnyttjar allt som man tillverkat så länge det går. När produkterna är förbrukade återanvänds och återvinns de om och om igen – och sparar våra resurser.

Många företag i Jakobstadsregionen har redan kommit en bra bit på väg mot hållbara lösningar och t.ex. börjat sälja tjänster i stället för produkter. Ett annat exempel är biogas. När avfall används som råmaterial är det inte längre avfall. I stället blir det en resurs för ett helt förnybart bränsle.

Vi kan alla bidra till övergången från en linjär till en cirkulär ekonomi. Vi har stora möjligheter att också börja se nya affärsmöjligheter i detta i vår region.

Vi behöver förändra hur vi konsumerar, alltså:

1. minska konsumtionen av nya saker
2. återanvända mera
3. designa produkter och förpackningar smartare
4. återvinna mer material
5. utnyttja energin i det som inte kan återvinnas

Vilken hållbar affärsidé är nästa stora innovation i Pedersöre? ■

Mikä on seuraava kestävä yritysidea?

KOLUMN

Tomas Knuts,
Concordian
CERM-projekt

KESTÄVÄ KEHITYS JA kiertotalous ovat käsitteitä jotka ovat tulleet luonnolliseksi osaksi monen organisaation strategiaa ja päivittäistä työtä. Käsitteet eivät enää ole trendisanoja vaan enemmän pakko organisaatioissa, jotka haluavat olla kilpailukykyisiä tulevaisuudessa.

Yksinkertaisesti sanottuna kiertotalous tarkoittaa, että tuotteiden valmistuksen, ostamisen, käyttämisen ja heittämisen sijaan käyttäisimme valmistettuja tuotteita niin kauan kuin mahdollista. Kun tuotteet on kulutettu loppuun, ne uusiokäytetään ja kierrätetään kerta toisensa jälkeen – resurssejamme säästetään.

Monet yritykset Pietarsaaren seudulla ovat jo edenneet pitkälle kohti kestäviä ratkaisuja ja tarjoavat esim. palveluja tuotteiden sijaan. Toinen esimerkki on biokaasu. Kun jätettä käytetään raaka-aineena, se ei enää ole jätettä vaan se on resurssi täysin uusiutuvalle polttoaineelle. Voimme kaikki olla osana siirtymää lineaarisesta taloudesta kiertotalouteen. Meillä on hyvät mahdollisuudet nähdä myös uusia liiketoimintamahdollisuuksia seudullamme. Meidän on muutettava kulutustapojamme, joten:

1. Vähentää uusien tuotteiden kulutusta
 2. Uudelleenkäyttää enemmän
 3. Suunnitella tuotteita ja pakkauksia paremmin
 4. Uusiokäyttö
 5. Hyödyntää energiaa siitä, mitä ei voida kierrättää
- Mikä kestävä yritysidea on seuraava suuri innovaatio Pedersöressä? ■

Snickaren Mike trivs med sitt fria jobb

TEXT & FOTO
Malin Henricson

Att vara kommunal snickare är ett fritt arbete som ger arbetstagaren alla möjligheter att utvecklas. Det säger Mikael Kjellman, en av Pedersöres tre snickare. Han är först ut i serien Medarbetaren, då vi möter kommunanställda på jobbet.

Medarbetaren
Työntekijä

– DET HÄR är världens bästa arbetsplats med frihet att jobba överallt. Men du ska kunna släppa allt när det läcker någonstans. Hälften av vår budget är reserverad för oförutsedda händelser, säger Kjellman.

Han vet vad han talar om, efter snart 33 år som timmerman och snickare i Pedersöre. Han gled in som 29-åring och skulle stanna ett år. Men han trivdes så att bra att han fortsatte.

– Som snickare har du möjlighet att göra vad som helst om du vill. Jag trivs bäst när jag är ute i fastigheterna och bygger. Då ser jag resultatet av mitt arbete. Det tillfredsställer, säger Kjellman.

Han är sedan tio år också förman för det lilla snickarkollegiet, som förutom Kjellman består av två andra snickare. Som förman delar han sin arbetstid mellan administration och praktiskt arbete.

Den 1 augusti beviljades han dessutom partiell förtida ålderspension och tanken är att han i allt större utsträckning ska ägna sin arbetstid åt att planera och koordinera arbetet. Men han släpper inte kontakten med verkstadsgolvet.

– Vi är en så liten grupp. Jag fortsätter jobba fältet, speciellt när det uppstår något akut. Jag mår bra av att vara ute, konstaterar han.

En ny uppgift blir att hålla kontakten med utomstående entreprenörer.

Kjellman och fastighetschefen Peter Sundqvist gör på basis av fastighetsanvändarnas önskemål en årsplan, där de listar alla projekt som ska åtgärdas i kommunens fastigheter under året. I oktober åker Kjellman runt och fotograferar och dokumenterar allt som ska göras. Han beskriver varje projekt i text och bild och samlar alla kommande jobb elektroniskt, men också i en fysisk pärm i snickeriet i kommunens maskindepå.

— Vi är tillgängliga varje dag och har möjlighet att avbryta sådant arbete som inte brådskar.

MIKAEL KJELLMAN

– Det är lite gammalmodigt. Men där står vad som ska göras utan att jag behöver ge instruktioner varje gång. När jobbet är gjort sätter kollegorna pappret i en annan pärm, säger Kjellman.

Han konstaterar också att snickarnas arbetsuppgifter har ändrat karaktär. De är mindre i omfång och inte lika tidskrävande som förr.

– Att bygga ett sophus hör till våra största projekt i dag. Vi jobbar främst med underhåll, säger han.

Snickarna delar i praktiken arbetsfält med kommunens fastighetsskötare, men ansvarsområdena är olika. Fastighetsskötarna tar helt och håller hand om fastigheternas uteområden och planerar sin arbetsdag efter anmälningar i kommunens elektroniska felrapporteringsprogram Granlund.

– Fastighetsskötarna hör av sig om de behöver hjälp med något, till exempel när en golvmatta har lossnat. Vi har ett nära samarbete. Men vi snickare utgår mera från brister vi har upptäckt i fastigheterna. Vi gör alla former av reparationer som berör fastigheterna, säger Kjellman.

När det uppstått en akut vattenskada är det snickarna som river, reparerar och återställer det drabbade området.

– Vi är tillgängliga varje dag och har möjlighet att avbryta sådant arbete som inte brådskar. Ska kommunen anlita en firma kan den säga att det är fullbokat hela veckan, påpekar Kjellman.

En del arbete köps ändå in, och då brukar Kjellman ta hjälp av lokala entreprenörer.

Det händer också att Pedersöre bestäder och socialen anlitar de kommunala snickarna.

– Det handlar främst om handikappomsorgen och äldre som bor hemma. Det kan gälla att bygga en ramp eller bredda en wc-dörr för att klienten ska komma in i toaletten med rullstol, säger Kjellman.

2020 har inte varit något normalt år ens för snickarna. När samhället stängde ner för att förhindra spridningen av coronaviruset i våras, stängdes också dörrarna till kommunens äldreboenden. Alla planerade snickeriarbeten i Pedersheim, Esselunden och Purmohemmet lades på is.

– Allt vårt jobb flyttade till skolorna, som ju var nästan tomma, säger Kjellman.

Det var en helt ny situation för snickarna, som är vana att jobba mitt i smeten, jämsides med den verksamhet som pågår i fastigheterna.

– Nu har vi gjort det jobb som var inplanerat i november och december, säger Kjellman.

Den gångna hösten har de stället kunnat ägna mer tid åt måleriarbeten utomhus, så länge vädret tillät. De förbereder också inför vårens kommunalval – röstningsbåsen ska renoveras.

Kjellmans beslut att gå ner i arbetstid har lett till främst positiva reaktioner i bekantskapskretsen. Han tror själv att nedtrappningen är en bra strategi för typer som han själv – som till stor del byggt sitt liv på arbetet.

– Nu kan jag förhoppningsvis jobba längre än jag hade gjort om jag hade fortsatt jobba heltid. Jag försöker leva lite sundare nu och hinna träna lite, säger Kjellman. ■

↑ Mikael Kjellman och de andra snickarna jobbar för det mesta parallellt med den verksamhet som pågår i kommunens fastigheter. Här målar han dörrkarmar i Esselunden – innan pandemin slog till i våras.

↑ Mikael Kjellman ja muut puusepät työskentelevät enimmäkseen rinnakkain kunnan kiinteistöjen muun toiminnan kanssa. Tässä hän maalaa Esselundenin ovenkarmeja – ennen kuin pandemia iski keväällä.

TEKSTI & KUVA
Malin Henricson

Puuseppä Mike viihtyy työssään

Kunnan puuseppänä työskentely on vapaata ja tarjoaa kehittymismahdollisuuksia. Tätä mieltä on Mikael Kjellman, yksi Pedersören kolmesta puuseppästä. Työntekijä-sarja esittelee kunnan työntekijöitä työssään. Mikael on heistä ensimmäinen.

– **TÄMÄ ON** maailman paras työpaikka, joka tarjoaa vapauden työskennellä kaikkialla. Mutta sinun on myös voitava jättää kaikki kesken, jos jossain vuotaa. Puolet budjetistamme on varattu odottamattomia tapahtumia varten, Kjellman sanoo.

Hän tietää, mistä puhuu. Hän on työskennellyt pian 33 vuotta kirvesmiehenä ja puuseppänä Pedersöressä. Hän aloitti 29-vuotiaana ja aikoi viipyä vuoden. Mutta hän viihtyi niin hyvin, että jatkoi työssä.

– Puuseppänä voi tehdä, mitä haluaa. Viihdyn parhaiten, kun olen ulkona kiinteistöillä ja rakennan. Näen silloin työni tulokset. Se tuo tyydytystä, Kjellman sanoo.

Hän on ollut myös kymmenen vuotta pienen puuseppätiimin esimies, johon Kjellmanin lisäksi kuuluu kaksi muuta puuseppää. Esimiehenä hän jakaa työaikansa hallinnon ja käytännön työn välillä.

1. elokuuta hänelle myönnettiin lisäksi osittainen varhennettu vanhuuseläke, ja ajatuksena on, että hän käyttää työaikaan-

sa yhä suuremmissa määrin töiden suunnitteluun ja koordinointiin. Mutta käytännön työtään eivät jää taakse.

– Olemme niin pieni tiimi. Jatkan työskentelyä kentällä, erityisesti, jos ilmenee jotain akuuttia. Voin hyvin ollessani ulkona, hän toteaa.

Uusi tehtävä on pitää yhteyttä ulkopuolisiin urakoitsijoihin.

Kjellman ja kiinteistöpäällikkö Peter Sundqvist laativat kiinteistöjen käyttäjien toiveiden pohjalta vuosisuunnitelman, johon merkitään kaikki projektit, jotka on tehtävä kunnan kiinteistöissä vuoden aikana. Lokakuussa Kjellman kiertää, valokuvaa ja dokumentoi kaiken, mikä täytyy tehdä. Hän kuvailee jokaisen projektin tekstinä ja kuvina sekä kokoaa kaikki tulevat työt sähköiseen muotoon ja myös fyysisesti kansioon, joka sijaitsee kunnan varikon puuseppänverstaassa.

— **Kaikki työmme siirtyvät kouluihin, jotka olivat lähes tyhjiä.**

MIKAEL KJELLMAN

– Se on hieman vanhanaikaista. Mutta kansioista löytyy tiedot tehtävistä töistä, eikä minun tarvitse antaa ohjeita joka kerta. Kun työ on tehty, työtoverit laittavat paperin toiseen kansioon, Kjellman sanoo.

Hän toteaa myös, että puuseppien työtehtävien luonne on muuttunut. Ne ovat laajuudeltaan pienempiä ja vievät vähemmän aikaa kuin ennen.

– Roskakatoksen rakentaminen kuuluu

nykyään suurimpiin projekteihimme. Työskentelemme enimmäkseen kunnossapidon parissa, hän sanoo.

Puuseppät jakavat käytännössä työkentän kunnan kiinteistöhoitajien kanssa, mutta vastuualueet ovat erilaiset. Kiinteistöhoitajat huolehtivat kokonaan kiinteistöjen ulkoalueista ja suunnittelevat työpäivänsä kunnan sähköiseen Granlund-vikailmoitusohjelmaan tulleiden ilmoitusten perusteella.

– Kiinteistöhoitajat ottavat yhteyttä, jos he tarvitsevat apua, kuten jos lattiamatto on irronnut. Teemme läheistä yhteistyötä. Meidän puuseppien työn lähtökohtana ovat enemmän kiinteistöissä havaitsemamme puutteet. Teemme kaikenlaisia kiinteistöihin liittyviä korjauksia, Kjellman sanoo.

Jos on sattunut äkillinen vesivahinko, puuseppät purkavat, korjaavat ja palauttavat vaurioituneen alueen entiselleen.

– Olemme tavoitettavissa joka päivä ja voimme keskeyttää kiireettömän työn. Jos kunta käyttäisi yritystä, he voisivat sanoa olevansa varattuja koko viikon, Kjellman huomauttaa.

Osa töistä silti ostetaan, ja tällöin Kjellman tapaa turvautua paikallisiin urakoitsijoihin.

Myös Pedersöre bostäder ja sosiaalitoimi käyttävät kunnan puuseppiä.

– Kyse on lähinnä vammaishuollosta ja kotona asuvista vanhuksista. Saatamme rakentaa luiskan tai leventää WC:n ovea, jotta asiakas pääsee pyörätuolilla sisään, Kjellman sanoo.

Vuosi 2020 ei ole ollut tavallinen vuosi puusepillekään. Kun yhteiskunta sulkeutui keväällä koronaviruksen leviämisen ehkäisemiseksi, suljettiin myös kunnan vanhainkotien ovet. Kaikki suunnitellut puuseppätyöt Pedersheimissa, Esselundenissa ja Purmohemmetissä pantiin jäihin.

– Kaikki työmme siirtyivät kouluihin, jotka olivat lähes tyhjiä, Kjellman sanoo.

Tilanne oli täysin uusi puusepille, jotka ovat tottuneet työskentelemään keskellä kaikkea, rinnakkain kiinteistön muun toiminnan kanssa.

– Olemme nyt tehneet työt, jotka oli suunniteltu marras- ja joulukuulle, Kjellman sanoo.

Kuluneena syksynä he ovat voineet sen sijaan käyttää enemmän aikaa ulkomaalustöihin, niin kauan kuin sää sallii.

Kjellmanin tuttavat ovat suhtautuneet lähinnä positiivisesti hänen päätökseensä lyhentää työaikaansa. Hän uskoo itse, että työajan lyhentäminen on hyvä strategia hänen kaltaisilleen ihmisille, joiden elämä rakentuu suurelta osin työlle.

– Nyt voin toivottavasti työskennellä pidempään kuin jos olisin jatkanut työskentelyä kokoikäisesti. Yritän elää nyt hieman terveellisemmin ja ehtiä treenaamaan vähän, Kjellman sanoo. ■

- ← De två nya radhusen ska vara inflyttningsklara i augusti 2021.
- ← Kahden rivitalon on tarkoitus olla muuttovalmiita elokuussa 2021.

Radhusen Granholmsliden

BESTÅR AV nio hyreslägenheter inklusive biltak och förråd.

SJU LÄGENHETER på 48 m², 2 r+kök, badrum.

TVÅ LÄGENHETER på 34 m², 1 rum, kokvrå, alkov, badrum.

TOTALKOSTNAD: Cirka 1,2 miljoner euro.

BYGGSTART: September 2020.

SLUTSYN: Juli 2021.

UTHYRNING INLEDS: 1.8.2021.

ENTREPRENÖRER: Byggtekniska arbeten: *Byggservice Kronqvist*. Rörarbeten: *Rörman*. El: *Sähköpalvelu Wahlberg*. Ventilation: *FVM Service*.

Nya hyresbostäder byggs i Edsevö

TEXT & FOTO
Malin Henricson

Pedersöre bostäder bygger nio hyreslägenheter i Edsevö. Varje kvadratmeter är genomtänkt och optimerad – för att passa både ensamstående och en liten familj.

DET KOMMUNÄGDA BOSTADSBOLAGET Pedersöre bostäder har flera år upplevt en allt större efterfrågan på hyreslägenheter i Edsevö. Beläggningen i bolagets befintliga lägenheter på området är så gott som optimal – därför var bolaget redo att satsa i ett nybygge.

Radhusen Granholmsliden, som omfattar två radhus med totalt nio hyreslägenheter, ska stå inflyttningsklara i augusti 2021. Trots att man inte tar emot reserveringar har de första intresseanmälningarna redan trillat in.

Pedersöre bostäders vd Kjell Gripenberg menar att Edsevö är intressant som bostadsort av flera anledningar. En viktig faktor är livsmedelsindustrins satsningar som gör att antalet arbetsplatser växer i Edsevö.

– Då ökar också trycket på boende i arbetsplatsernas omedelbara närhet. Edsevö är dessutom ett attraktivt område för folk som pendlar. Det är lätt att komma vidare till andra ställen. I Edsevö när vi kundgrupper som inte

finns på andra håll i kommunen, säger Gripenberg.

För Pedersöre bostäder är valet av rätt läge också viktigt. Radhusen Granliden byggs på detaljplanerat område ett stenkast från skolan och på promenadavstånd till Esse å. Marken är i nuläget en öppen åker, och det ställer krav på hur man planerar en trivsam utomhusmiljö. I stället för en lång radhuslänga är lägenheterna uppdelade på två radhuskroppar, som ligger en bit från varandra.

– Man ska kunna leva och bo ostört utan känslan att bo på varandra, säger Gripenberg.

De sju större lägenheterna på 48 kvadratmeter består av två rum, kök och badrum. Planlösningen är öppen vilket innebär att kök, matplats och vardagsrum bildar en helhet. Sovrummet är så stort att det ska passa en liten familj med ett barn.

– Vi har försökt skapa en effektiv planlösning och har prioriterat bort bastun. Det innebär att en mål-

grupp faller bort, men lösningen innebär att varje kvadratmeter är i daglig användning. Du får helt enkelt mera för pengarna, säger Gripenberg.

Lägenheterna har dessutom en inglasad veranda på 17 kvadratmeter. Där ryms sittgrupp och matbord, och med tilläggsvärme kan man förlänga säsongen i uterummet.

– Glasverandan ger ett mervärde och höjer inte totalkostnaden så mycket, säger Gripenberg.

De två mindre lägenheterna på 34 kvadrat består av ett rum, kokvrå, badrum och sovalkov. Samma öppna planlösning gäller, plus en inglasad veranda mot sydväst.

– Vi har satsat på standarden. Det ska kännas bra att komma hem, säger Gripenberg.

Lägenheterna har bergsvärme och värmekostnaden kommer att ingå i hyran.

Pedersöre bostäders nästa byggprojekt blir i Överesse, där bolaget planerar bygga tio hyreslägenheter vid Brogårdan 2021. Efter det är både Benäs och Sandsund intressanta områden.

– Sedan 2018 har vi haft en period då vi inte byggt något nytt utan underhållit befintliga fastigheter. Nu går vi in i en fas då vi aktiverar oss och bygger där det finns efterfrågan, säger Gripenberg. ■

Edsevöön rakennetaan uusia vuokra-asuntoja

Pedersöre bostäder rakentaa yhdeksän vuokra-asuntoa Edsevöön. Jokainen neliömetri on harkittu ja optimoitu, jotta ne sopivat sekä yksineläjille että pienille perheille.

TEKSTI & KUVA
Malin Henricson

KUNNAN OMISTAMA kiinteistöasakeyhtiö Pedersöre bostäder on jo useana vuonna saanut yhä enemmän kyselyitä vuokra-asunnoista Edsevössä. Yhtiön nykyisten asuntojen käyttöaste alueella on optimaalinen, minkä vuoksi yhtiö oli valmis panostamaan uudisrakennukseen.

Kaksi rivitaloa ja yhteensä yhdeksän vuokra-asuntoa käsittävän Granholmslidenin on tarkoitus olla muuttovalmis elokuussa 2021. Vaikka varauksia ei oteta vastaan, ensimmäiset ovat jo ilmaisseet kiinnostuksensa.

Pedersöre bostäderin toimitusjohtaja Kjell Gripenbergin mielestä Edsevö on kiinnostava asuinpaikka monesta syystä. Yksi tärkeä tekijä on elintarviketeollisuus-

↑ Jokaisessa asunnossa on lasitettu terassi. Malli otetaan vastaavasta, Sandsundissa sijaitsevista, rivitalosta.

↑ Lägenheterna kommer att ha en inglasad veranda, precis som Pedersöre bostäders senaste radhusbygge, Sandbacken i Sandsund.

den panostukset, joiden ansiosta työpaikkojen määrä lisääntyy Edsevössä.

– Tällöin myös asumispaine kasvaa työpaikkojen välittömässä läheisyydessä. Edsevö on myös houkutteleva alue niille, jotka kulkevat muualla töissä. Muualla pääsee helposti. Tavoitamme Edsevössä asiakasryhmiä, joita ei ole muualla kunnassa, Gripenberg sanoo.

Pedersöre bostäderille myös oikean sijainnin valinta on tärkeää. Rivitalot rakennetaan asemakaavoitetulle alueelle kivenheiton päähän koulusta ja kävelymatkan päähän Ähtävänjoesta. Maa-alue on nyt avoin pelto, ja se asettaa haasteita viihtyisän ympäristön suunnittelulle. Yhden pitkän rivitalon sijaan huoneistot on jaettu kahteen rivitaloon, jotka sijaitsevat jonkin matkan päässä toisistaan.

Granholmsliden-rivitalot

YHDEKSÄN VUOKRA-ASUNTOA, autokatokset ja varastot.

SEITSEMÄN 48 neliön asuntoa, 2 h + keittiö, kylpyhuone.

KAKSI 34 neliön asuntoa, 1 huone, keittokomero, alkovi, kylpyhuone.

KOKONAISKUSTANNUKSET: Noin 1,2 miljoonaa euroa.

RAKENTAMINEN ALKAA: Syyskuu 2020.

LOPPUKATSELMUS: Heinäkuu 2021.

VUOKRAAMINEN ALKAA: 1.8.2021.

URAKOITSIJAT: Rakennustekniset työt: Byggservice Kronqvist. Putki-työt: Rörmän. Sähkö: Sähköpalvelu Wahlberg. Ilmanvaihto: FVM Service.

– Ihmisten pitää voida elää ja asua rauhassa ilman, että ollaan aivan vierieressä, Gripenberg sanoo.

Seitsemässä suuremmissa 48 neliömetrin asunnossa on kaksi huonetta, keittiö ja kylpyhuone. Pohjaratkaisu on avoin, mikä tarkoittaa, että keittiö, ruokailutila ja olohuone muodostavat yhden kokonaisuuden. Makuuhuone on niin suuri, että sinne sopii pieni perhe yhden lapsen kanssa.

– Olemme yrittäneet luoda tehokkaan pohjaratkaisun ja jättäneet saunan pois. Näin ollen yksi kohderyhmä jää pois, mutta ratkaisun ansiosta jokainen neliömetri on päivittäisessä käytössä. Saat enemmän vastinetta rahoillesi, Gripenberg sanoo.

Asunnoissa on lisäksi lasitettu 17 neliömetrin terassi. Sinne mahtuu istuinryhmä ja ruokapöytä. Lisälämmityksellä terassikautta voi pidentää.

– Lasitettu terassi tuo lisäarvoa, mutta ei nosta kokonaiskustannuksia kovin paljon, Gripenberg sanoo.

Kahdessa pienemmässä 34 neliön asunnossa on huone, keittokomero, kylpyhuone ja makuualkovi. Asunnoissa on sama avoin pohjaratkaisu sekä lasitettu terassi lounaaseen.

– Olemme panostaneet laatuun. Kotiin pitää olla mukava tulla, Gripenberg sanoo.

Asunnot lämmitetään kalliolämmöllä, ja lämmityskustannukset sisältyvät vuokraan.

Pedersöre bostäderin seuraava rakennusprojekti on Yli-Ähtävällä. Yhtiö aikoo rakentaa kymmenen vuokra-asuntoa Brogårdanin viereen vuonna 2021. Sen jälkeen sekä Pännäinen että Sandsund ovat kiinnostavia alueita.

– Emme ole rakentaneet mitään uutta vuoden 2018 jälkeen, vaan olemme huoltaneet olemassa olevia kiinteistöjä. Nyt on menossa vaihe, jolloin olemme aktiivisia ja rakennamme sinne, missä on kysyntää, Gripenberg sanoo. ■

Hos oss hittar du hem

PÅ WWW.PEDERSOREBOSTADER.FI hittar du uppgifter om våra lediga hyresbostäder. Vi har hyresbostäder i alla kommuner och hyr även ut färdigt möblerade lägenheter för en längre eller kortare tid. Skicka gärna in din bostadsansökan direkt via vår hemsida.

Fastighetssekreterare Anne Törnqvist, tel. 7850 153.

Meidän kanssamme löydät kodin

VERKKOSIVULTAMME WWW.PEDERSOREBOSTADER.FI löydät tietoa vapaista vuokra-asunnoistamme. Meillä on vuokra-asuntoja kaikissa kunnanosissa ja tarjoamme myös valmiiksi kalustettuja huoneistoja pidemmäksi tai lyhyemmäksi ajaksi. Voit lähettää asuntohakemuksesi suoraan kotisivujemme kautta.

Kiinteistösihteeri Anne Törnqvist, puh. 785 0153.

Pedersöre ska "arbeits i laag"

TEXT & FOTO
Malin Henricson

Har du idéer om hur Pedersöre kan bli en ännu bättre kommun att bo i? Då ska du hålla utkik efter Dennis Rönngård som åker runt i byarna och lyssnar in åsikter bland folk på fältet.

SOM MUSIKER OCH trubadur är Pedersöres nya projektsekreterare Dennis Rönngård van att ställa sig på olika scener och möta folk i alla möjliga situationer. Den erfarenheten har han nytta av nu, när han som projektledare för "Arbeits i laag" ger sig ut bland Pedersöreborna för att diskutera kommunens framtid och utvecklingspotential.

Han kommer dels att ordna egna träffar i byarna och dels att dyka upp på olika evenemang som andra arrangerar. Föreningar, företag, skolklasser och bibliotek – alla är intressanta i sammanhanget.

– Jag tycker om att träffa folk och dricka kaffe, säger Rönngård med ett skratt.

Han har vissa egna frågeställningar, men tanken är att han främst lyssnar medan andra pratar.

Projektet "Arbeits i laag" lyder formellt under Pedersöre ML, men i praktiken handlar det om ett sektorövergripande samarbete som involverar också kulturen och bildningen. I slutändan ska all kommunal verksamhet dra nytta av det material som Rönngård samlar in.

Syftet är att ta reda på vad Pedersöreborna tycker om kommunens service i dag, var det finns behov av att bredda utbudet och hur kommunen och invånarna ska jobba för att alla Pedersörebor ska ha ett gott liv 2030. Ledordet är kundorientering och kontinuerligt förbättrad verksamhet och service. Ett annat mål är att skapa nya samlingsplatser, både fysiska platser men också miljöer där personer med gemensamma intressen kan samlas.

– Jag hoppas att projektet utmynnar i en handlingsplan med konkreta åtgärder, säger Rönngård.

Projektiden startade i augusti, så han har redan hunnit en bit på väg. Hittills har fokus till stor del legat på

intervjuer inom ramen för Pedersöre-podden, som varannan fredag presenterar en by i taget. I det sammanhanget har Rönngård träffat bybor och kunnat utveckla diskussionen när han stängt av mikrofonen.

Hittills har han fått mycket positiv respons om kommunens verksamhet. Folk är nöjda med de tjänster som Pedersöre levererar.

– Men det har kommit en del konkreta förslag om nya lekparkar och samlingslokaler för unga som inte är aktiva i idrottsföreningar – till exempel en plats där ungdomar kan skruva mopeder, säger Rönngård.

Han deltog också i en träff för idrottsföreningar, som kom med goda förslag på hur samarbetet med kommunen kan utvecklas. I september var han på plats när Esse IK och Pedersöre FF spelade fotbollsderby i Ytteresse.

Men det handlar inte om att kommuninvånarna kan lämna in en önskelista som kommunen verkställer. Det är här projektnamnet "arbeits i laag" kommer in.

– Tanken är att byarna ska fundera på sin egen insats, vad de kan göra. Att "arbeits i laag" innebär också att vi inom kommunen jobbar över sektorsgränserna, säger Rönngård.

I fall coronapandemin försvåras så pass att det inte är lämpligt att åka runt i byarna, kommer de digitala kontakterna att spela en större roll i projektet.

Och Dennis kommer inte att hinna träffa alla Pedersörebor. Därför hoppas han att alla som har synpunkter och idéer tar kontakt.

– Tveka inte, utan mejla eller ring, säger Rönngård.

Hans kontaktuppgifter är dennis.ronngard@pedersore.fi och 044-7557670.

Projektet pågår till den 31 oktober 2021. ■

Vi arbetar väl ilaag?

KOM TILL BIBLIOTEKEN och diskutera med Dennis hur vi kan göra en bra kommun ännu bättre.

BENNÄS: Må 18.1.2021 kl. 18–19.

LEPPLAX: Ti 19.1.2021 kl. 18–19.

KYRKÖBY / SANDSUND:
Ons 20.1.2021 kl. 18–19.

YTTERESSE: Må 1.2.2021 kl. 18–19.

PURMO: Ons 3.2.2021 kl. 18–19.

LAPPFORS: To 4.2.2021 kl. 17–18.

KÅLLBY: Må 8.2.2021 kl. 18–19.

ÖVERESSE: To 11.2.2021 kl. 18–19.

† Det gränsöverskridande samarbetet symboliseras av (sittande) utbildningsdirektören Rolf Sundqvist, planläggaren Anna-Karin Pensar och projektledaren Dennis Rönngård och stående från vänsteridrottssekreteraren Pontus Backlund, ML-rektorn Åsa Nyberg-Sundqvist och kulturchefen Ulrika Stenmark.

Pedersöre aikoo työskennellä yhdessä

TEKSTI & KUVA
Malin Henricson

Onko sinulla ideoita, miten Pedersörestä voisi tulla vielä parempi kunta asua? Siinä tapauksessa sinun kannattaa seurata Dennis Rönngårdia, joka kiertää kylissä ja kuuntelee kuntalaisten mielipiteitä.

PEDERSÖREN UUSI PROJEKTISIHTTEERI Dennis Rönngård on muusikkona ja trubaduurina tottunut esiintymään erilaisilla näyttämöillä ja tapaamaan ihmisiä eri tilanteissa. Siitä kokemuksesta on nyt hyötyä, kun hän "Arbeit i laag" -projektin vetäjänä lähtee pedersöreläisten luo keskustelemaan kunnan tulevaisuudesta ja kehitysmahdollisuuksista.

Hän järjestää omia tapaamisia kylissä ja vieraillee muiden järjestämissä tapahtumissa. Yhdistykset, yritykset, koululuokat ja kirjasto – kaikki kiinnostavat.

– Tykkään tavata ihmisiä ja juoda kahvia, Rönngård sanoo naurahtaen.

Hänellä on mietittynä omia kysymyksiä, mutta ajatuksena on, että hän lähinnä kuuntelee, kun muut puhuvat.

"Arbeit i laag" -projekti kuuluu virallisesti Pedersöre MI:n alaisuuteen, mutta käytännössä kyse on monialaisesta yhteistyöstä, joka käsittää myös kulttuurin ja sivistystoimen. Rönngårdin keräämää materiaalia aiotaan hyödyntää kaikessa kunnallisessa toiminnassa.

Tarkoituksena on selvittää, mitä mieltä pedersöreläiset ovat kunnan nykyisistä palveluista, miltä osin tarjontaa olisi tarpeen laajentaa ja mitä kunnan sekä asukkaiden olisi tehtävä, jotta kaikilla pedersöreläisillä olisi hyvä elämä vuonna 2030. Avainsanoja ovat asiakaslähtöisyys ja jatkuvasti parantuva toiminta ja palvelu. Toinen tavoite on luoda uusia kokoontumispaikkoja, niin fyysisiä paikkoja kuin ympäristöjä, joissa samoista asioista kiinnostuneet ihmiset voivat kokoontua.

– Toivon, että projekti johtaa toimintasuunnitelmaan, joka sisältää konkreettisia toimenpiteitä, Rönngård sanoo.

Projekti käynnistyi elokuussa, joten alkun on jo päästy. Tähän mennessä painopiste on suurelta osin ollut Pedersöre-podden-podcastin puitteissa tehdyissä haastatteluisissa. Podcastissa esitellään joka toinen perjantai yksi kylä. Rönngård on tavannut kyläläisiä podcastin puitteissa, ja hän on voinut jatkaa keskusteluita, kun mikrofonit on suljettu.

Tähän mennessä hän on saanut paljon positiivista palautetta kunnan toiminnasta. Ihmiset ovat tyytyväisiä Pedersören palveluihin.

– Muutamia konkreettisia ehdotuksia on kuitenkin tullut uusista leikkipuistoista ja kokoontumispaikoista nuorille, jotka eivät ole mukana urheiluseuroissa. Esimerkiksi paikasta, jossa nuoret voisivat ruuvaila mopojaan, Rönngård sanoo.

Hän osallistui myös urheiluseurojen taustaan. Seuroilta tuli hyviä ehdotuksia siitä, miten yhteistyötä kunnan kanssa voitaisiin kehittää. Hän oli paikalla syyskuussa, kun Esse IK ja Pedersöre FF pelasivat paikallisottelun Ala-Ähtävällä.

Kyse ei ole kuitenkaan siitä, että kuntalaiset voisivat jättää toivelistan, jonka kunta toteuttaa. Tässä kohtaa projektin nimi "arbeit i laag" (työskennellä yhdessä) astuu kuvaan.

– Tarkoituksena on, että kylät pohtisivat omaa panostaan – mitä he voivat tehdä. Yhdessä työskentely tarkoittaa myös sitä, että me kunnassa työskentelemme sektorirajat ylittäen, Rönngård sanoo.

Jos koronatilanne pahenee niin, että kylissä ei voi kiertää, digitaaliset yhteydenotot saavat projektissa suuremman roolin.

Eikä Dennis ehdi tavata kaikkia pedersöreläisiä. Hän toivookin, että kaikki, joilla on mielipiteitä ja ideoita, ottaisivat yhteyttä.

– Älä epäröi, vaan lähetä sähköpostia tai soita, Rönngård sanoo.

Hänen yhteystietonsa ovat dennis.ronngard@pedersore.fi ja 044-7557670.

Projekti jatkuu 31. lokakuuta 2021 asti. ■

Työskennelläänhän yhdessä?

TULE KIRJASTOON keskustelemaan Denniksen kanssa siitä, miten Pedersörestä voisi tulla vielä parempi kunta asua.

PÄNNÄINEN: Ma 18.1.2021 klo 18–19.

LEPPLAKS: Ti 19.1.2021 klo 18–19.

KIRKONKYLÄ/SANDSUND:
Ke 20.1.2021 klo 18–19.

ALA-ÄHTÄVÄ: Ma 1.2.2021 klo 18–19.

PURMO: Ke 3.2.2021 klo 18–19.

LAPPFORS: To 4.2.2021 klo 17–18.

KOLPPI: Ma 8.2.2021 klo 18–19.

ÄHTÄVÄ: To 11.2.2021 klo 18–19.

↑ Yhdessä työskentely tarkoittaa muun muassa sitä, että kunnassa tehdään sektorirajat ylittävää työtä. Yhteistyössä mukana ovat (istumassa) opetusjohtaja Rolf Sundqvist, kaavoittaja Anna-Karin Pensar ja projektisihtteeri Dennis Rönngård, sekä (vasemmalta seisomassa) liikuntasihtteeri Pontus Backlund, MI-rehtori Åsa Nyberg-Sundqvist ja kulttuuripäällikkö Ulrika Stenmark.

— Tarkoituksena on, että kylät pohtisivat omaa panostaan – mitä he voivat tehdä.

DENNIS RÖNNGÅRD

Uteliv gav mersmak – ny festival 2021

Lördagen den 5 september ordnades den första upplagan av friluftsfestivalen Uteliv i Lappfors. Arrangörerna – Kulturhuset Ax, Team Nordic Trail och Essnature – mötte idel glada miner under dagen.

TEXT

Malin Henricson

FOTO

Jonathan Koivuniemi

EVENEMANGET RIKTADE SIG till alla som vill testa nya saker och lära sig mer om vad naturen kan erbjuda i form av rekreation och aktiviteter. Programmet var uppbyggt kring olika workshopar och föreläsningar. SUP-bräddor, trailfit, kanotorientering och svampsafari är bara några plock ur utbudet. Ida Kronholm från Team Nordic Trail föreläste om stiglöpning, medan Mattias Kanckos delade med sig av sin kunskap om Finlands nationalparker.

– Framförallt SUP- och kanotworkshoparna var populära. Deltagarna skjutsades ut med buss till startplatserna längs Esse å och fick fina naturupplevelser under paddlingsfärden. Området kring Lappfors bjuder

verkligen på mångsidiga naturupplevelser och fina möjligheter till ett varierat friluftsliv, säger idrottssekreteraren Pontus Backlund.

Workshoparna hade deltagaravgift men det var möjligt att ströva omkring på mässområdet och ta del av utställarnas program gratis. Uppslutningen var så pass stor att lunchportionerna sålde slut.

Dagen avslutades med en avslappnad efterfest i vindskyddet vid Bockabron i Kiisk. Lasse Forsman serverade en tre-rättersmiddag inspirerad av såsongens råvaror.

– Vi ville avsluta hela evenemanget med en fest ute vid natursköna Bockabron och det fick vi faktiskt. Solen

sken och det var lugnt och stilla. Vi fick otroligt god mat som vi avnjöt till livemusik. Det var fantastisk stämning där, säger idrottssekreteraren Pontus Backlund.

Den som missade premiären får en ny chans nästa år. Pricka in datumet lördagen den 4 september 2021 i kalendern, och håll utkik efter mer information på evenemangets webbplats www.uteliv.fi.

Kulturchefen Ulrika Stenmark ser redan fram emot nästa Uteliv.

– Vi fick fin respons av alla som deltog och många tog sig tid att utvärdera och ge utvecklingsförslag. Vi har en del detaljer att slipa på men som helhet är jag mycket nöjd med hur Uteliv togs emot, säger hon.

Evenemanget är en del i Kulturhuset Ax strävan att stärka profilen för Lappfors vildmarkscenter och hitta sätt att fortsätta utveckla området som är startpunkt för den 50 kilometer långa Utterleden.

Syftet är också att stöda lokala företag som är verksamma inom friluftslivsbranschen, genom att ge dem synlighet och ett tillfälle att skapa kundkontakter. ■

⇌ Utelivdeltagarna hade möjlighet att njuta av naturen längs Esse å.
⇌ *Uteliv-tapahtuman osallistujat saivat nauttia Ähtävänjoen luonnosta.*

← Det var många som ville testa att suppa längs Esse å. Villa Elba från Karleby drog workshoparna.

← *Monet halusivat kokeilla suppailua Ähtävänjoella. Kokkolalainen Villa Elba toimi workshopien vetäjänä.*

↓ Mässområdet var välbesökt under Utelivslördagen. Lunchen hade strykande åtgång.

↓ *Messualueella riitti kävijöitä Uteliv-lauantaina. Lounas meni hyvin kaupaksi.*

TEKSTI
Malin Henricson

KUVA
Jonathan
Koivuniemi

Uteliv houkutteli kävijöitä – uusi festivaali 2021

Lauantaina 5. syyskuuta järjestettiin ensimmäinen ulkoilmafestivaali Uteliv Lappforsissa. Järjestäjät – Kulttuuritalo Ax, Team Nordic Trail ja Essnature – näkivät vain iloisia ilmeitä päivän aikana.

TAPAHTUMA OLI SUUNNATTU kaikille, jotka halusivat kokeilla uusia asioita ja oppia lisää siitä, millaista virkistystä ja millaisia aktiviteetteja luonto voi tarjota. Ohjelma rakentui erilaisten workshopien ja luentojen ympärille. SUP-laudat, trailfit, kanoottisuunnistus ja sienisafari ovat vain muutamia esimerkkejä tarjonnasta. Team Nordic Trailin Ida Kronholm luennoi polkujuoksuista ja Mattias Kanckos jakoi tietämystään Suomen kansallispuistoista.

– Erityisesti SUP- ja kanoottiworkshopit olivat suosittuja. Osallistujat kuljetettiin busseilla lähtöpaikoille Ähtävänjoen

varteen, ja he saivat kokea hienoja luontoelämyksiä melontamatkalla. Lappforsin ympäristö tarjoaa todella monipuolisia luontoelämyksiä ja hienoja mahdollisuuksia ulkoilmaelämään, liikuntasihteerit Pontus Backlund sanoo.

Workshopit olivat maksullisia, mutta messualueella sai liikkua ja tutustua näytteilleasettajien ohjelmiin ilmaiseksi. Kävijöitä oli niin paljon, että lounasannokset myytiin loppuun.

Päivä päättyi rentoon jälkijuhlaan tuulensuojassa Bockabron-sillan luona Kiisk-kylässä. Lasse Forsman tarjoi kolmen ruokalajin päivällisen, joka oli saanut inspiraationsa kauden raaka-aineista.

— *Saimme hyvän vastaanoton kaikilta osallistujilta, ja monet käyttivät aikaa arviointiin ja antoivat kehitysehdotuksia... olen erittäin tyytyväinen Uteliv-tapahtuman vastaanottoon.*

ULRIKA STENMARK

– Halusimme päättää tapahtuman ulkojuhlaan luonnonkauniilla Bockabron-sillalla, mikä onnistuikin. Aurinko paistoi, oli rauhallista ja tyyntä. Saimme syödä uskomattoman hyvää ruokaa ja kuunnella live-musiikkia. Tunnelma oli upea, liikuntasihteerit Pontus Backlund sanoo.

Jos et päässyt paikalle, ensi vuonna on uusi mahdollisuus. Merkitse kalenteriin lauantai 4. syyskuuta 2021, ja pidä silmällä tapahtuman verkkosivuja www.uteliv.fi.

Kulttuuripäällikkö Ulrika Stenmark odottaa jo seuraavaa Uteliv-tapahtumaa.

– Saimme hyvän vastaanoton kaikilta osallistujilta, ja monet käyttivät aikaa arviointiin ja antoivat kehitysehdotuksia. Joissakin yksityiskohdissa riittää vielä hiomista, mutta kokonaisuutena olen erittäin tyytyväinen Uteliv-tapahtuman vastaanottoon, hän sanoo.

Tapahtuma on osa Kulttuuritalo Axin pyrkimystä vahvistaa Lappforsin eräkeskuksen profiilia ja löytää tapoja kehittää aluetta, joka toimii 50 kilometriä pitkän Saukonreitit lähtöpaikkana.

Tarkoituksena on myös tukea paikallisia ulkoilualalla toimivia yrityksiä tarjoamalla niille näkyvyyttä ja mahdollisuuden luoda asiakaskontakteja. ■

Pandemi, samarbete och nytt golv

KOLUMN

Pontus Backlund,
idrottssekreterare

EFTER SNART ETT ÅR på min post som idrottssekreterare i kommunen kan jag konstatera att det har varit en intressant och lärorik tid. Vi lever i en tid då samhällets strukturer prövas och vi får rätta oss efter den pandemi som drar över världen.

Pandemin har förstås i allra högsta grad också satt sin prägel på idrotts- och motionsutövandet i kommunen. Vi får vara tacksamma över att ha naturen runt knuten. Vi har kunnat ta till naturen för att hålla avstånden, få frisk luft, umgås med familjen, höja pulsen eller ta en paus i distansjobbandet. Våra fina vandringsleder har nog aldrig haft så många besökare som under detta år. Restriktionerna har satt våra föreningar i en besvärlig position, men här får jag lyfta på hatten åt alla aktiva, tränare och talkojobbare som kunnat anpassa sig till situationen på ett föredömligt sätt. Våra barn och ungdomar har kunnat fortsätta vara aktiva. Ett fint exempel på detta var FM-tävlingarna för 16–17-åringar som hölls i Bennäs första helgen i augusti, med IK Falken som arrangör. Ett mästarekap som lyckades till 100 procent tack vare en gedigen föreningsinsats, och där vädret och pandemiläget var på arrangörernas sida.

Föreningarna i kommunen har en stark och viktig ställning i Pedersöre, utan alla föreningsaktiva skulle vi sakna mycket av det som vi tar för givet att ska finnas i vår kommun i dag. Samarbetet mellan kommunen och föreningarna är gott och det är också en förutsättning för att vi ska kunna utveckla och förbättra utbudet i kommunen. På föreningsträffen i oktober i år var en av utgångspunkterna att i framtiden även utveckla samarbetet mellan idrottsföreningarna så att föreningarna kan dra nytta av varandra och jobba tillsammans mot samma mål: att hålla Pedersöres invånare i rörelse och verka för att erbjuda bra aktiviteter för våra barn och ungdomar.

Det är glädjande att se att den nya bollhallen äntligen står klar vid Sursikbacken. Jag är säker på att den kommer att ge ett lyft åt hela området och hela kommunen. En annan långkörare – som vi hoppas ro i land nästa år – är ett nytt golv i och en uppiffning av Sportis idrottshall. Golvunderlaget har i åratal varit i behov av att bytas och renoveringen kommer att ge oss förutsättningar att bredda användningen av Sportis. En ny bokningskalender för kommunens alla idrottsanläggningar är också något som kommer att tas i bruk 2021.

Nu får vi hålla tummarna för en snörök och ljus vinter och för att vi får fortsatt möjlighet att röra på oss ute i vår vackra natur.

Önskar er alla en God jul och Gott nytt 2021! ■

— Vi har kunnat ta till naturen för att hålla avstånden, få frisk luft, umgås med familjen, höja pulsen eller ta en paus i distansjobbandet.

— *Hienoilla vaellusreiteillämme on tuskin koskaan ollut yhtä paljon kävijöitä kuin tänä vuonna.*

Pandemia, yhteistyö ja uusi lattia

KOLUMN

Pontus Backlund,
liikuntasihtööri

PIAN ON KULUNUT VUOSI SIITÄ, kun aloitin kunnan liikuntasihteerinä. Voinkin todeta, että aika on ollut mielenkiintoista ja opettavaista. Elämme aikana, jolloin yhteiskunnan rakenteita koetellaan ja joudumme sopeutumaan ympäri maailmaa leviävään pandemiaan.

Pandemia on tietenkin lyönyt leimansa myös urheilun ja liikunnan harrastamiseen kunnassa. Saamme olla kiitollisia siitä, että luonto on lähellä. Olemme voineet mennä luontoon, kun olemme halunneet pitää etäisyyttä, saada raitista ilmaa, viettää aikaa perheen kanssa, nostaa sykettä tai pitää tauon etätyöstä. Hienoilla vaellusreiteillämme on tuskin koskaan ollut yhtä paljon kävijöitä kuin tänä vuonna. Rajoitukset ovat asettaneet urheiluseuramme vaikeaan tilanteeseen, mutta tässä kohtaa haluan nostaa hattua kaikille aktiiveille, valmentajille ja talkoityöläisille, jotka ovat pystyneet sopeutumaan tilanteeseen esimerkillisellä tavalla. Lapsemme ja nuoremme ovat voineet edelleen olla aktiivisia. Hieno esimerkki tästä oli 16–17-vuotiaiden SM-kisat, jotka pidettiin Pännäisissä elokuun ensimmäisenä viikonloppuna. Järjes-

täjänä toimi IK Falken. Mestaruuskilpailut onnistuivat 100-prosenttisesti kiitos perusteellisen seurapanostuksen, ja koska sää ja pandemiatilanne olivat järjestäjien puolella.

Seuroilla on vahva ja tärkeä asema Pedersöressä. Ilman seura-aktiiveja kunnastamme puuttuisi paljon sellaista, jota pidämme itsestäänselvyytenä. Kunnan ja seurojen välinen yhteistyö toimii hyvin, ja se on myös edellytys sille, että voimme kehittää ja parantaa liikuntatarjontaa kunnassa. Lokakuussa järjestetty seurataapaaminen oli yksi lähtökohdista urheiluseurojen välisen yhteistyön kehittämiseksi tulevaisuudessa niin, että seurat voivat hyötyä toisistaan ja työskennellä yhdessä yhteisen tavoitteen eteen. Tavoitteena on pitää pedersöreläiset liikkeessä ja tarjota aktiviteetteja lapsillemme ja nuorillemme.

On ilahduttavaa nähdä, että uusi palloiluhalli on vihdoin valmis Sursikinmäellä. Olen varma, että se antaa nostetta koko alueelle ja kunnalle. Toinen kestoaihe, jonka toivomme saatavan päätökseen ensi vuonna, on Sportiksen urheiluhallin uusi lattia ja remontti. Lattian alusta on ollut jo vuosia tarpeen vaihtaa, ja remontin ansiosta voimme laajentaa Sportiksen käyttömahdollisuuksia. Vuonna 2021 otetaan käyttöön myös uusi varauskalenteri kunnan kaikissa liikuntapaikoissa.

Pitäkäämme nyt peukkuja sen puolesta, että talvesta tulee runsasluminen ja valoisa ja että saamme jatkossakin liikkua ulkona kauniissa luonnossamme.

Toivotan kaikille hyvää joulua ja onnellista vuotta 2021! ■

Bokcirkel utmanar och breddar läsandet

”Precis så där usligt kan det vara i livet!”
Citatet är en reflektion kring romanen
”Vonne och Marie” som bokcirkeln
i Överesse diskuterar en gråmulen ons-
dagseftermiddag i oktober.

TEXT

Lisa Ahlvik,
specialbibliotekarie
i Pedersöre

FOTO

Malin Henricson

VI ÄR TIO personer samlade runt bor-
det i konferensrummet på Överesse
bibliotek, redo att dela våra färskva läs-
upplevelser med varandra. Det är lätt-
samma skratt och allvarsamma funder-
ingar om vartannat när vi sätter
fokus på Nykarlebyförfattaren Chris-
tel Sundqvists verk. Romanen ”Vonne
och Marie” handlar om prestations-
människan Marie som i boken kämpar
för att räcka till som mamma, fru,
doktorsaspirant och väninna, sam-
tidigt som ouppklarade spöken från
barndomen blir allt mer plågsamma.
Upplägget ger många ingångar till en
livlig diskussion kring olika roller, rela-
tioner, hemligheter och inte minst det
språkliga utförandet i boken.

Vi enas om att inledning är aning-
en rörig. Vem är vem och vem är be-
rättelsens huvudperson? Någon av
cirkelmedlemmarna medger att hen
hade gett upp och slutat läsa ifall det
inte vore för att boken är just cirkel-
bok. Det är samtidigt det som är en
av tjugningarna med att vara med i en
bokcirkel:

– Genom bokcirkeln kommer jag
mig för att läsa sådant jag inte skul-
le välja själv, säger Jens-Ole Hedman,
en av bokcirkelns medlemmar, och får
genast medhåll av de andra.

– Att vara med i en bokcirkel är ett
sätt att bredda den egna läsningen, till-
lägger Birgitta Lind.

Dessutom uppskattas boktipsen
på vidareläsning som antingen upp-
står spontant eller serveras av cirkel-
ledaren.

Bokcirkeln på Överesse bibliotek
startade i januari 2020, efter en längre
tids efterfrågan bland bibliotekskun-
der. Tack vare projektfinansiering från
Regionförvaltningsverket, med senio-

† Deltagarna i bokcirkeln i Överesse får
bekanta sig med olika sorters litteratur –
och sådana böcker som de inte själva väljer
i första taget.

— När jag blev pensionär
visste jag direkt att jag
ville gå med i en bokcirkel,
men jag visste inte riktigt
var jag skulle börja söka.
Så jag är jätteglad att den
här möjligheten finns nu.

MARGOT WIIK

rer som målgrupp, fick vi från bibliote-
ket möjlighet att testa en verksamhet
som ligger utanför de vanliga biblio-
teksrutinerna.

Som cirkelledare började jag med
att kontakta två personer som jag ryk-
tesvägen hade fått höra att var intres-
serade av en bokcirkel. Dessa två per-
soner spred i sin tur budskapet vidare,
och redan på första bokcirkelträffen
var vi hela tolv personer. Så gott som
ingen av deltagarna hade någon tidi-
gare erfarenhet av bokcirkel, och det
hade inte jag heller som ledare, så vi
konstaterade snabbt att det här kan ju
inte bli annat än succé. Och oj, vad
rätt vi hade!

– När jag blev pensionär visste jag
direkt att jag ville gå med i en bokcir-
kel, men jag visste inte riktigt var jag
skulle börja söka. Så jag är jätteglad
att den här möjligheten finns nu, sä-
ger Margot Wiik.

Den första cirkelboken vi läste var
Mia Francks ”Bombträdgården”. Det
var en häftig läsoplevelse med många
ingångar att diskutera. Därefter hann

vi med Jörn Donner's ”Blod är tunnare
än vatten” samt ett par av Tove Jans-
sons verk, innan regeringen stängde
biblioteken i mars. Några av cirkel-
medlemmarna valde då att gå med i
en digital bokcirkel på Facebook med
samma ledare, men det råder ingen
tvekan om att det är den fysiska bok-
cirkeln som lockar just dessa medlem-
mar mest.

– Att uttrycka sina åsikter skriftligt
på Facebook inför människor man
inte känner känns ganska utlämnande,
funderar Håkan Dahlstrand.

Anita Åvall nickar och tillägger:

– Diskussionerna blir naturligare
när man sitter tillsammans.

– Dessutom är det skönt att komma
ut och träffas, konstaterar Viola Kor-
kea-aho varpå alla håller med.

Träffarna är prestigelösa och allas
åsikter är lika värdefulla. Kaffe med
tilltugg hör till, och vartefter vi lär kän-
na varandra bättre är det inte längre
bara önskemål kring kommande cir-
kelböcker som florerar runt bordet,
utan även önskemål kring nästa ”dopp”.

Finlandssvensk litteratur har varit
ofta förekommande, men under höst-
ten har vi även gett oss på utländska
författare som rikssvenska Birgitta
Bergin och irländska John Boyne.

Projektfinansieringen upphörde
30.11, men Pedersöre kommunbiblio-
tek kommer att fortsätta erbjuda bok-
cirkel som en del av den vanliga bib-
lioteksverksamheten. ■

ÄR DU INTRESSERAD av att gå med i en bok-
cirkel? För närvarande är det fullt i just den-
na grupp, men meddela gärna ditt intresse
via e-post till undertecknad (lisa.ahlvik@pedersore.fi) så håller vi det bakom örat
i planeringen av kommande verksamhet.

Ny kurskatalog på nyårsafton

PEDERSÖRE MEDBORGARINSTITUT delar ut kursprogrammet till hushållen i Pedersöre den 31.12 och tar emot anmälningar till nya kurser från och med 4.1, kl. 9.00. Kurser som fortsätter från höstterminen är redan nu öppna för anmälan. Vårterminen inleds vecka 2 och vi firar sportlov 1.3–7.3.2021.

Här några tips om vårens föreläsningar:

Idrottande ungdomars kost & livsstil med Pontus Backlund

PONTUS BACKLUND, personlig tränare och kostrådgivare, föreläser om idrottande ungdomars kost och livsstil. Föreläsningen är ämnad för föräldrar, ungdomar (13 år –) och tränare. Hur skall man ta hand om kroppen på bästa sätt mellan träningar och tävlingar eller matcher? Hur, när och vad ska vi äta? Hur mycket påverkar kosten och livsstilen prestationerna? Hur kan jag som förälder hjälpa min ungdom att må och prestera bättre?

DATUM
11.2.2020

Trädgårdens bär – en hälsosam vardagslyx med Leif Blomqvist

UNDER DENNA FÖRELÄSNING berättar Leif Blomqvist om både gamla och nya bärarter och om hur du lyckas med din odling. Tyngdpunkten kommer att vara på de nya hälsosamma bärarterna, men även kuriositeter bland bärarter ryms med i föreläsningen. Leif vill både entusiasmera dig och hjälpa dig att lyckas med dina bärodlingar.

DATUM
25.2.2020

Finlands 40 nationalparker i ord och bild med Mattias Kanckos

FÖRELÄSNING OM Finlands 40 nationalparker. Naturföretagare Mattias Kanckos har besökt dem alla under de senaste 20 åren och han ger under föreläsningen tips på vilka som det lönar sig att besöka och på olika aktiviteter som passar var.

DATUM
11.3.2020

- 16.3 Främja din hälsa och ditt blodsocker med mat, *Susanna Strandback*.
- 25.3 Mötesfacilitering, *Marica Hinders*.
- 15.4 Författarbesök. *Ulrika Hansson* berättar om sin bok *Jaktlaget*.
- 21.4 Vårens bästa stylingtips. *VOGA/Sandra Holmäng*. De bästa stylingtipsen för att uppdatera din personliga stil och värgarderob.

ANMÄLAN VIA INTERNET: mi.pedersore.fi eller tel. 06–7850 275 eller 06–7850 274. ■

Nytt på Pedersörehyllan 2020

I HUVUDBIBLIOTEKETS HEMBYGDSSAMLING samlar vi material om Pedersöre eller material som har producerats av Pedersörebor. Från mitten av december 2019 till slutet av oktober 2020 har vi skaffat eller fått som gåva ett femtontal verk. Tack för alla tips och donationer!

Uutta Pedersörehylyssä 2020

PÄÄKIRJASTON KOTISEUTUKOKOELMAAN keräämme pedersöreaiheista kirjallisuutta. Alla olevassa luettelossa ovat mukana hankinnat ajalta joulukuu 2019 – lokakuu 2020. Kiitämme kaikista lahjoituksista ja vinkeistä!

AHLSKOG, HANS: *I frihetens gränsländ.*

Om att ta ut svängarna på den smala vägen. Roman.

BERGER, FRANK: *Pienen tähden laulukirja. Den lilla stjärnans sångbok.* Tvåspråkig sångbok för barn i olika åldrar, flera med tillhörande lek- eller dansinstruktioner. Musik av Frank Berger. Kaksikielinen laulukirja kaikenikäisille.

BLOMQVIST, LEIF: *Våra trädgårdsbär.* Hälsosam vardagslyx från egen trädgård.

EKLUND, HÅKAN: *Samtal i gränsländ.* Samtidshistoria längs kustremsan från Småbönders via Stennabba, Purmo till Ömossa.

EKSTRÖM, KJELL: *Ålandskoloristen.* En bok om Bo Högnäs (Östensö).

FORSÉN, LARS: *8 pojgars släkten.* Jonas Eriksson Stubb och Maria Johansdotter Överfors ättlingar. Denna utgåva är en komplettering till utredningen som gjordes av Ivar Söderlund 1965 och efter dennes död 1970 fortsattes av Hans Söderlund. Uppgifter från senare tid har samlats av Max och Lars Forsén 1998.

KLINGENBERG, MALIN: *Den stora seniorkampen.* Del 6 i barnboken om Pensionärsmakten. Illustrationer av Joanna Vikström Eklöv.

KÄCKO, JENNY: *Bennäs samlingshus.* En historisk dokumentation om byggnaden och tillhörande verksamhet mellan år 1907–2017.

LÖFMAN, GUNILLA (RED): *Mer än att se.* Synskadade i svenskfinland berättar om sin vardag.

NYGÅRD, HENRY: *Hygien, arv och svenskhet.* Provinsialläkaren Herman Woldemar Backman 1870–1946.

OLIN, K-G: *En ny värld.* Del 1, Plock ur finlandssvenskarnas historia i Australien, Nya Zeeland och Stilla havet.

SALO, BORIS: *Källor till arbetsglädje.* Om hur arbetet och dess mening hör ihop med vår kristna tro.

STRÖMBERG, ELLEN: *Maggan året runt.* Fyra berättelser för barn i åldern 4–9 år med illustrationer av Elin Löf.

ÖST-SÖDERLUND, MAJKEN: *Ett nytt namn.* Roman om troslivet och väckelserörelsen i Bennäs-Östensö under uppväxtåren. ■

Beställ en bokkasse!

UNDER VÅREN började biblioteken i Pedersöre låna ut böcker med take away-principen. Kunderna kunde beställa böcker och material, som vi plockade ihop, lånade ut och lade i bokkassar som kunderna kunde hämta vid ett överenskommet klockslag vid överenskommet bibliotek. Den möjligheten finns fortfarande för våra kunder.

Det du behöver göra som kund är att antingen ringa upp och beställa böcker du vill låna, reservera böcker i vår webb katalog eller skicka en e-post till ditt närbibliotek. Personalen plockar ihop och lånar ut inkomna reserveringar. Sen ringer vi upp och kommer överens med dig om när du kan hämta din kasse med lånade böcker.

Vi plockar ihop bokkassar för både barn och vuxna! Och vi plockar även ihop överraskningskassar med böcker och material enligt olika teman. ■

Galleri Bruno 1.1–31.5.21

GALLERIA BRUNO

FEBRUARI – HELMIKUU

Sandra Heim
Akrylmålningar /
Akryylimaalauksia

MARS – MAALISKUU

Jan Björk
Fotografier – månadens bild /
Valokuvia – kuukauden kuva

APRIL – HUHTIKUU

MI:s konstkurser /
Kansalaisopiston taidekurssit

MAJ – TOUKOKUU

Jennie Stolpe
Fotografier, teckningar /
Valokuvia, piirroksia

		GRÖN- SAK		PAPE- GOJA		DÄR ÄR BUENOS AIRES HUVUDSTAD AV SE		HÄR TÄR VI ETT C!		RUSAR OM KUSAR		BMA 2020
		→								BESVÄ- RANDE		SAKRA- MENT
			BÄDE IVRIG OCH VIKTIG									
								TA KOR- TASTE VÄGEN				
			→	SAMMAN- SLUTNING ELLISABETH BESKOW				SAMMAN- BUNDIT BE- KRÄFTA				
							INOM KORT					
			→	SKOTSK MÄNSKJOL EVA MARIE AMERIKANSK SÅBESTREKING						↓		KAJKA
		SILVER		TEN- NESSEE KAN HÄR MID ÄR?			SÄGA					
		↳			13/6		MYCKET SÄLLSYNT FITTA I SMYG			KVALSTER STUPID		
FÄGEL	↓		→	ÖRFIL DEL AV FARTYG		FEST- DRAKT		OKOKT FEL I RÄTT?		SLEV		FISKA
↳								HAR BOK I BIBELN INTE LIVANDE				FISK
KRÄVA						LIERADE ABRAHAM SON				SVENSK STAD DÄLIG VANA		
GRE- KISKT VIN								KORP- GLUGGAR MATRÄTT I GELE			TALLIUM	
ENDRAKT			ORT I ÖSTER- BOTTEN GATA				DUBBAD STYGG				KINES	ÖDLA
↳						FRÄLSE SMASH			ARRANGERA MUSIK FÄGEL- BO			OND RIDDARE I MID, MIN MID
STOR GLÄDJE	AME- RIKA		SÅ KALLAD KÄMPAR I BASKIEN			APA				FICKA PLATT METALL- TRÄD		
↳						SITS PÅ RIDDJUR OKÄND				GÖR ARTIG		
KYRKLIG ÄMBETS- ROCK MATRÄTT							KLIBBIG VÄTSKA FRÅN BARRTRÄD			FLYGFARTS ORGANI- SATION		
↳							FÖRETAG INOM MODE				↘	

Krysset

POSTA KRYSSET TILL Pedersöre kommun, Skrufvilagatan 2, 68910 Bennis. Märk kuvertet "Krysset". Vi vill ha ditt svar senast den 29 januari 2021. De tre först öppnade rätta lösningarna belönas! Vinnarna underrättas personligen.

NAMN _____
 ADRESS _____
 POSTADRESS _____

Föreningsgalan

www.pedersore.fi

NOMINERA DIN KANDIDAT FÖR PEDERSÖRES FÖRENINGSGALA 2021

Det blir ingen fysisk fest i januari men vi uppvaktar våra vinnare och tillkännager namnen på www.pedersore.fi.
Sänd in alla dina nomineringar senast 10.1.2021.

Mera information om nomineringsförfarandet hittar du på:
www.pedersore.fi/foreningsgalan

EHDOTA OMA EHDOKKAASI PEDERSÖREN SEURAGAALAAN 2021. *Tammikuussa ei järjestetä fyysistä juhlaa, mutta tulemme palkitsemaan voittajat ja ilmoitamme nimet verkkosivuiltamme www.pedersore.fi. Lähetä meille kaikki ehdotuksesi viim. 10.1.2021. Lisätietoja nimitysmenettelystä löytyy osoitteesta: www.pedersore.fi/seuragaala*

ÅRETS FÖRENING

En ideell och aktiv förening i Pedersöre vars arbete utmärks av engagemang och utveckling. Priset är ett stöd, en uppmuntran eller belöning till den förening som under året på ett tydligt sätt har arbetat för en stark gemenskap under demokratiska former, som är inkluderande och som har ett brett engagemang och en god och bred verksamhet.

ÅRETS ELDSJÄL

Årets eldsjäl är någon som gör det där lilla extra, som oförtrutet arbetar vidare med ideella krafter. Eldsjälen kan vara den tysta kraften bakom en förening eller en ledare som sporrar till engagemang.

ÅRETS ARRANGÖR

En förening eller frivillig som under året ordnat ett evenemang som har engagerat många personer eller som på ett tilltalande sätt lyft fram Pedersöre som en aktiv kommun. Årets arrangör har med sin verksamhet också breddat serviceutbudet i kommunen på ett synligt sätt. Årets arrangör kan även ha drivit ett

↑ Årets arrangör: Byrådet i Överesse.

betydande projekt som haft stor betydelse för kommunen och dess invånare.

ÅRETS UNGDOM

Utses av ungdomsrådet, på förslag av allmänheten. Årets ungdom är en person som är skriven i Pedersöre och är 29 år eller yngre. Årets ungdom ska ha utfört en påvisbar kulturell prestation och utnämningen är en uppmuntran för fortsatt verksamhet.

ÅRETS IDROTTARE

En Pedersörebo, som med sina idrottsliga prestationer eller framsteg inom sin gren, gjort en insats utöver det vanliga eller förväntade.

Mästerskapsmedaljörer

ANMÄL DE PRESTATIONER SOM under året resulterat i en officiell mästerskapsmedalj för en individuell idrottare. Idrottaren bör vara 14 år eller äldre och vara skriven i eller tillhöra en förening i Pedersöre. Idrottare i åldern 16–29 år premieras med ett stipendium.

Mestarusmitalistit

ILMOITA URHEILUSAAVUTUKSET, jotka vuoden aikana ovat tuoneet yksittäiselle urheilijalle virallisen mestarusmitalin. Urheilijan tulee olla vähintään 14 vuotta vanha ja hänen tulee asua kunnassa tai kuulua pedersöreläiseen urheiluseuraan. Urheilijoille ikäluokissa 16–29 vuotta myönnetään apuraha.

